

26.2.2020

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

4 – 2020

Kokousaika: 26.2.2020 klo 18.00 – 21.32

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

4 – 2020

Mötestid: 26.2.2020 kl 18.00 – 21.32

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

26.2.2020

55 §.....	6
Esityslistan asia nro 4	6
TARKASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA	6
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	6
56 §.....	6
Esityslistan asia nro 5	6
KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN VARAJÄSENEEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA YLEISTEN ALUEIDEN JAOSTON JÄSENEEN VALINTA	6
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	6
57 §.....	7
Esityslistan asia nro 6	7
VUODEN 2020 TALOUSARVION TOTEUTUMATTOMAT SITOVA TAVOITTEET	7
Valtuutettu Otto Meri.....	7
Kansliapäällikkö Sami Sarvilinna	8
Valtuutettu Petrus Pennanen	8
Valtuutettu Osmo Soininvaara	9
Valtuutettu Mai Kivelä	9
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	10
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	10
Ledamoten Björn Månsson	11
Valtuutettu Tomi Sevander	12
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	12
Valtuutettu Sinikka Vepsä	12
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	13
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	14
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	14
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	14
Valtuutettu Mai Kivelä	15
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	15
58 §.....	16
Esityslistan asia nro 7	16
KÄYTTÖTALouden ERÄIDEN MÄÄRÄRAHOJEN SIIRTÄMINEN JA ERÄÄN INVESTOINTIMÄÄRÄRAHAN SIIRTÄMINEN VUODEN 2020 TALOUSARVIOS- SA	16
Valtuutettu Petra Malin	16
Valtuutettu Otto Meri.....	16

26.2.2020

Valtuutettu Jussi Halla-aho	17
Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro)	18
Valtuutettu Sinikka Vepsä	18
Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro)	19
63 §.....	19
Esityslistan asia nro 12	19
VALTUUTETTU ALVIINA ALAMETSÄN ALOITE KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ VALTUUTETUILLE SYRJINNÄN JA VIHAPUHEEN EHKÄISEMISEKSI	19
Valtuutettu Mika Ebeling	19
Valtuutettu Alviina Alametsä	21
Valtuutettu Katju Aro	22
Valtuutettu Mika Ebeling	22
Valtuutettu Pia Kopra	23
Valtuutettu Amanda Pasanen	23
Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein	24
Valtuutettu Alviina Alametsä	25
Valtuutettu Anna Vuorjoki	25
Valtuutettu Mika Ebeling	26
Ledamoten Björn Månsson	26
Valtuutettu Reetta Vanhanen	27
Valtuutettu Matias Turkkila	27
Valtuutettu Alviina Alametsä	28
Valtuutettu Sami Muttilainen	28
64 §.....	29
Esityslistan asia nro 13	29
VALTUUTETTU SAMI MUTTILAISEN ALOITE ERITYISUIMAKORTIN LAAJENTAMISESTA LYMFEEDEEMAA SAIRASTAVIIN	29
Valtuutettu Sami Muttilainen	29
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	30
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)	30
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	30
Valtuutettu Arja Karhuvaara	31
Valtuutettu Heimo Laaksonen (vastauspuheenvuoro)	31
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)	32
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	32
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)	32
Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)	33
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	33
Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)	33

26.2.2020

66 §.....	34
Esityslistan asia nro 15	34
VALTUUTETTU OUTI ALASEN ALOITE MATALAN KYNNYKSEN PSYKIATRIAN YKSIKÖSTÄ	34
Valtuutettu Anna Vuorjoki	34
Valtuutettu Mauri Venemies.....	35
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	36
Valtuutettu Veronika Honkasalo	36
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	37
Valtuutettu Petrus Pennanen	37
Valtuutettu Tuomas Rantanen	38
Valtuutettu Katju Aro.....	38
Valtuutettu Anna Vuorjoki	39
Valtuutettu Mauri Venemies.....	40
Valtuutettu Ilkka Taipale	40
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	41
Valtuutettu Zahra Abdulla	41
Valtuutettu Alviina Alametsä	41
67 §.....	42
Esityslistan asia nro 16	42
VALTUUTETTU ARJA KARHUYVAARAN ALOITE KOTONA ASUVIEN IKÄIHMISTEN YKSILÖLLISEN KUNTOUTUKSEN TEHOSTAMISESTA	42
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	42
68 §.....	43
Esityslistan asia nro 17	43
VALTUUTETTU PETRUS PENNASEN ALOITE KOTIHOITAJIEN ASIAKASKOHTAISEN AJANKÄYTÖN HARKINNAN LISÄÄMISESTÄ	43
Valtuutettu Petrus Pennanen	43
Valtuutettu Mauri Venemies.....	44
Ledamoten Björn Månsson.....	44
Apulaispormestari Vesikansa	45
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	45
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	46
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	46
Valtuutettu Petrus Pennanen	46
Valtuutettu Mauri Venemies.....	47
71 §.....	47

26.2.2020

Esityslistan asia nro 20	47
VALTUUTETTU JUHANI STRANDÉNIN ALOITE BUSSIPYSÄKKIEN LEVENTÄMISESTÄ KAUPINTIE 11 KOHDALLA.....	47
Valtuutettu Juhani Strandén	47
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	48
Valtuutettu Mika Ebeling	48
Valtuutettu Juhani Strandén	48
Valtuutettu Vesa Korkkula	49
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	49
Valtuutettu Mika Ebeling	49
73 §.....	50
Esityslistan asia nro 22	50
VALTUUTETTU JENNI PAJUSEN ALOITE KOULUJEN HÄVIKKIRUUAN TARJOAMISESTA NUORISOTILOISSA	50
Apulaispormestari Pia Pakarinen.....	50
Valtuutettu Jenni Pajunen	51
Valtuutettu Laura Rissanen	52
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	53
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	53
Valtuutettu Petra Malin	54
Valtuutettu Mika Ebeling	55
Valtuutettu Laura Rissanen	55
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	55

26.2.2020

55 §

Esityslistan asia nro 4

TARKASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Esitän tähän tosiaan varsinaiseksi jäseneksi Auni-Marja Vilavaaraa ja hänen noustessaan tosiaan varsinaiseksi, niin varajäseneksi Sari Näre.

56 §

Esityslistan asia nro 5

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN VARAJÄSENEEN SEKÄ RAKENNUSTEN JA YLEISTEN ALUEIDEN JAOSTON JÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Esitän näihin molempiin luottamustoimiin Elli Saari.

26.2.2020

57 §

Esityslistan asia nro 6

VUODEN 2020 TALOUSARVION TOTEUTUMATTOMAT SITOVAT TOIMINNAN TAVOITTEET

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Halusin ehkä nostaa esille 3 mielestäni keskeistä tavoitetta, jotka valitettavasti eivät viime vuonna toteutuneet. 2 ensimmäistä ovat kaupunkiympäristön toimialalta ja hyvin keskeisiä, jotka liittyvät ensinnäkin aloitettujen asuntojen määrään, joka jäi tavoitteesta, ja toiseksi sitten hieman samaa mittaavaan mutta eri tavalla, mikä on tämä luovutettu asuntorakentamisoikeus, jonka osalta myös jäätiin tavoitteesta. Pidän harmillisena siihen nähden – vaikka tavoitetasot olivat korkeat, niin kuin ilmenee tästä – että olen tottunut siihen, että jos jokin tavoite asetetaan ja sitä ei saavuteta, niin se on jossain määrin aina pettymys ja siinä määrin epäonnistuminen.

Kolmantena nostan tämän ekologisesti kestäväen kehityksen turvaamisen. Tässä sitä on mitattu jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osalta – eivätkö nämä ole 2 minuutin puheenvuoroja? – mikä on nyt jäänyt sitten kasvusta ? pelkästään. Ja sitten kun tässä epäillään, että tulokseen ovat vaikuttaneet HSL:n vyöhykeuudistuksen tuomat lippujen hintojen korotukset kaupungin sisäisiin matkoihin, niin olen siinä käsityksessä, että tätä HSL:n lippu-uudistusta tullaan jossain vaiheessa tarkkailemaan. Mutta pidän erittäin valitettavana, jos se on johtanut tähän, että ihmiset käyttävät yhä vähemmän joukkoliikennettä ja sen sijaan turvautuvat omaan autoonsa. Voidaan tällöin jopa todeta, että se lippu-uudistus on epäonnistunut, vaikka sillä on monia muita hyviä tavoitteita.

Ehkä nämä 3 nostan, ja pidän nyt sitten peukkuja, että vuonna 2020 eli tänä vuonna näihin tavoitteisiin ja etenkin näillä saroilla, niin saadaan lisää asuntoja ja ihmiset pyöräilevät, käyttävät joukkoliikennettä ja kävelevät entistä enemmän.

26.2.2020

Kansliapäällikkö Sami Sarvilinna

Kiitos, puheenjohtaja.

Avoimuuden nimessä haluaisin tuoda valtuuston tietoon, että valmistelussa on vielä loppuvaiheessa paljastunut yksi sellainen sitova tavoite, joka ei ole täyttynyt, joka ei ole tässä paketissa mukana, eli kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta tulee vielä 2 viikon päästä valtuustoon yksi tämäntyyppinen asia käsiteltäväksi.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Nostaisin tästä mielenkiintoisesta ja laajasta listasta asioita pari esille. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla puhutaan tästä oma.helsinki-profiilin viivästymisestä, ja se on erittäin tärkeä hanke. Idea on se, että yhdistetään kaikki helsinkiläisen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelut sinne yhteen osoitteeseen, yhteen paikkaan missä kerran rekisteröidytään ja voidaan sitten yhden applikaation kautta myös jatkossa tarjota näitä. Tämä palvelujen siiloutuminen on meillä koko julkishallinnon läpäisevä ongelma, perinneongelma oikein, ja nyt tosiaan esiintyy yhden kaupungin yksittäisen toimialan sisällä jopa tätä. Nyt olisi tärkeätä, että me emme pelkästään ajattelisi sitä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa, vaan otettaisiin kaikki ne eri toimialat siihen mukaan. Meillä on se oma.piste, että siellä voi sitten hoitaa myös kaupunkiympäristöasiat näiden kulttuurin ja vapaa-ajan asioiden lisäksi. Tärkeätä olisi myös, että se palvelujen markkinointi olisi keskitettyä, eli ettei markkinoida yksittäisiä palveluja, vaan markkinoidaan sitä oma.helsinkiä. Että menkää sinne, sieltä löytyy kaikki, ja voidaan sitten mainita niitä. Mutta ettei ole erillisiä kampanjoita, ja sitten fragmentoituu ihmisen mielissä tämä palvelukokonaisuus, vaikka se olisikin yhdessä paikassa.

Toinen pointti olisi sote-toimialan psykiatrian avohoitopotilaiden sairaalapäivien määrästä, joka oli kasvanut eikä vähentynyt. Siitä kommentoisin, että mielestäni sairaalapäivien väheneminen ei ole järkevä tavoite. Sen tavoitteen pitäisi olla, että ne potilaat tulevat terveisiksi. Jos siihen tarvitaan lisää sairaalapäiviä, niin sitten tarvitaan, mutta että se terveys on se tavoite eikä, että vähennetään niitä sairaalassaolopäiviä. Hesarikin on todennut: nyt useat helsinkiläiset psykiatrian potilaat jäävät käytännössä ilman hoitoa. Niitä hoitopaikkoja on liian vähän, ja tähän liittyy myös valtuutettu Alasen aloite esityslistan kohdassa 15, eli voimme palata siihen asiaan silloin.

26.2.2020

Kiitos.

Valtuutettu Osmo Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Meren puheenvuoro tässä mielessä tavallaan kohdistui tärkeään aiheeseen. Meidän pitäisi ehkä miettiä tätä kaupungin budjettitekniikan kannalta, koska en pidä tarkoituksenmukaisena sitä, että tontinluovutus jää kiinni siitä, että ei ole virastossa voimavaroja ja resursseja huolehtia asiasta. Siinä kyllä häntä heiluttaa koiraa, jos ajattelee, kuinka pienistä rahasummista siinä on kysymys verrattuna koko sen asuntorakentamisen volyyymiin tai verrattuna vaikkapa vain kaupungin saamiin tonttituloihin. Sen takia tässä pitäisi enemmän siirtyä nettobudjetoinnin suuntaan.

Valtuutettu Mai Kivelä

Arvoisa puheenjohtaja.

Minun kommenttini liittyy tähän tavoitteeseen tosiaan, että jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteislaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa, mikä siis nyt oli meidän sitova tavoitteemme, joka ei ole toteutunut. Täältä selviää, että kävelymatkojen osuus kasvoi, mutta tämä kestävien kulkutapojen osuus yhteensä jäi alemmaksi kuin edellinen vuosi sen takia, että joukkoliikenteen ja pyöräilymatkojen osuus väheni, ja sitten taas henkilöautomatkojen määrä kasvoi. En tiedä, olenko ainoa, mutta mielestäni tämä on oikeasti vähän pöyrityttävää, että miten keskeisessä osassa tämä ilmastokestävyys ja muu on kaupunkistrategiatasollamme, ja sitten me olemme tällaisessa tilanteessa, että me emme edes sitovana tavoitteena tätä saa toteutumaan. Voisiko joku henkilö kommentoida tätä, että miten tämä on mahdollista, että tällaisessa tilanteessa ollaan ja nyt miten varmistetaan, että ensi vuonna – tai tänä vuonna kun tässä on kyse viime vuodesta – ei olla sitten enää tässä samassa tilanteessa?

Minä kanssa kiinnitin tosiaan huomion myös tähän perusteluun, jonka valtuutettu Meri täällä jo otti esille, että kun sanotaan, että tähän on todennäköisesti vaikuttanut tämä HSL:n vyöhykeuudistus ja sitä kautta nämä joukkoliikenteen lippujen hintojen korotukset. Nyt meidän pitäisi kyllä yhdistää tämä joukkoliikenteen hinta ja nämä ilmastotavoitteemme. On varmaan selvää, että meille puolueena on tosi tärkeätä ollut se,

26.2.2020

että meillä olisi joukkoliikenne edullisempaa, ja toivoisin tästä myös kaupungin kommenttia.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Näissä toteutumattomissa tavoitteissa on kyllä sellainen puute, että tätä on vaikea ymmärtää, että tässä ei ole minkäänlaista virhemarginaalia. Tässä on siis, että tavoite on 4,22, ja kun saavutetaan 4,21, niin se on virhe tai siis että se ei ole saavutettu. Ja jos tulos on 70 ja on pyritty 69:ään, niin sekään ei ole saavutettu. Kun sitten taas on sellainen tapaus, että kammiovärinäpotilaista piti selvittää 32 %, mutta selvisikin 70 %, niin sekään ei ole tavoite, vaikka se meni toisinpäin. Voisiko näihin, herra kansliapäällikkö, laittaa jonkinlaisen virhemarginaalin, esimerkiksi 5 % tai 3 %, ettei tästä tulisi niin sekava? Koska nämä on lähes saavutettu, mutta ei ihan tarkkaan saavutettu.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisat valtuutetut.

Omalta osaltani pohdiskelua ja kommentteja muutamiin täällä esiin nostettuihin asioihin näistä toteutumattomista tavoitteista. Jos aloitan tästä asuntotuotannosta. On totta, että 7 000 asunnon aloituksesta jäätettiin 72, vähän ehkä siihen tapaan, mitä valtuutettu Meri itsekkin totesi. Tässä kohtaa olen itse kuitenkin ehkä enemmän iloinen siitä, että asuntaloituksemme ovat viime vuosina nousseet niin reippaasti. Meillä koko valmistuneiden asuntojen määrä viime vuonna oli korkeampi kuin kertaakaan vuoden 1962. Käynnissä on ennätysmäärä rakennushankkeita, ja rakennuslupien myöntäminen on myös ollut useina vuosina erittäin korkealla tasolla, ylittänyt reippaasti tämän 7 000, joten uskon, että asuntotuotannossa olemme menossa oikeaan suuntaan. Totta kai meidän täytyy tehdä tavoitteita siihen, että todella se 7 000 ylittyisi, ja kaupunkiympäristön toimialalla yksi näistä tavoitteista, joita ei saavutettu, eli tämä luovutetun asuntokerrosalan määrä, on tärkeä indikaattori. Se luku, 400 000 kerrosneliometriä, tulisi saavuttaa. Olemme lautakunnan kanssa yhdessä käyneet läpi sitä, millä tavalla toimialalla tehdään töitä, puretaan pullonkauloja ja pyritään puuttumaan joka kohdassa tähän asuntotuotantoprosessiin muun muassa niin, että tämä luovutettu kerrosala kasvaisi. Uskon, että nämä toimenpiteet tulevat olemaan sillä tavalla vaikuttavia, että luovutettu kerrosala tästä vielä nousee.

26.2.2020

Sitten tähän kysymykseen kestävien kulkumuotojen osuudesta. Nämä olivat tosiaankin ikävä takaisku nämä viime vuoden liikemistutkimuksen tulokset, koska meillä kehitys liikumisessa on ollut viime vuosina paremman suuntaista, ja nyt mentiin toiseen suuntaan. Yhden vuoden perusteella ehkä täysin definiivisiä johtopäätöksiä on vaikea tehdä, mutta on selvää, että HSL:n lippu-uudistuksella on ollut jokin rooli tässä. Sehän on toiminut, vähän niin kuin valtuutettu Merikin taisi viitata, joukkoliikenteen käyttö ja lipunmyynti erityisesti Espoossa ja Vantaalla on tuon uudistuksen myötä kasvanut hyvin voimakkaasti, mutta meillä, kun suurimman osan joukkoliikenteen käyttäjistä lipun hinnat nousivat, vaikutus on ollut päinvastainen.

Tällä hetkellä HSL:ssä tehdään analyyseja ja vaihtoehtoja siitä, että minkälaisilla muutoksilla myös helsinkiläisten kannalta tämä lippu-uudistus voisi toimia paremmin, ja olen itse sitä mieltä, että meidän täytyy kaikkien, jotka toimimme siellä HSL:n piirissä jossain roolissa, olla tässä kohtaa aika vaativia, että tarvitsemme sellaisia uudistuksia lippujärjestelmään, jotka auttavat myös helsinkiläisten matkustajien joukkoliikenteen käyttöä. Lisäksi, jos katsomme liikenteen päästövähennyksiä, tarvitsemme muitakin toimenpiteitä. Tarvitsemme tehokkaita toimenpiteitä, jotka vaikuttavat siihen, että liikenteen päästöt todella vähentyvät, ja ruuhkamaksulainsäädäntö ja niiden kerättyjen rahojen investoiminen joukkoliikenteeseen olisi yksi tällainen toimiva keino.

Ledamoten Björn Månsson

Tack, ordförande.

Tuohon HSL:n asiaanhan on olemassa itse asiassa helppo vastaus, vaikka sitä ei ole ihan helppo toteuttaa, ja se on yhden vyöhykkeen lippuja A:n, B:n ja C:nkin osalta, niin kuin on D:n. Mutta se siitä.

Sitten tuohon valtuutettu Asko-Seljavaaran luetteloon. Hän olisi voinut lisätä juuri tämän äskenkin puheessa olleen asuntojen lukumäärän. Itse asiassahan siinä olisi riittänyt 1 %:n marginaali, toleranssi, jotta olisi voinut sanoa, että tavoite on melkein toteutunut. Eli 7 000:sta jäi 72 aloittamatta.

Mutta oma asiani koskee terveyskeskusjonoja. Tässä oli tavoitteena tämä – nyt en löydä sitä uudestaan – 20 vuorokautta tämä T3, ja se on toteutunut vain 6:ssa 23:sta terveyskeskuksesta. Yksinkertainen kysymykseni on, mitä tehdään niin paljon paremmin näissä 6 terveyskeskuksessa tai vastaavasti mitä tehdään niin paljon huonommin niissä 17:ssä vai mitä niitä jäi, joissa tämä ei ole toteutunut. Onko kysymys

26.2.2020

väestöpohjan erilaisuudesta, henkilöstömäärän erilaisuudesta, tautien erilaisuudesta? Mistä on kysymys, kun on näinkin suuria eroja, ja vain 6 pääsi tavoitteeseen?

Valtuutettu Tomi Sevander

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä käytettiin hyvä puheenvuoroja joukkoliikenteen käytön kasvatamisen ongelmasta tai kun se ei ole kasvanut, pikemminkin päinvastoin. Tämä on tietysti merkittävä asia, enkä malta olla mainitsematta, että tänään itse asiassa SDP:n valtuustoryhmämme on jättänyt asiasta ryhmäaloitteen, jossa tätäkin asiaa tietyllä tavalla punnitaan. Tietysti vääjäämättä kun puhutaan lippujen hinnasta, niin me tiedämme, että tulevaisuuden joukkoliikenneinvestoinneissamme tulee aikamoisia prosenttikorotuspaineita, ja siksi muun muassa me ryhmäaloitteessa esitämme edistettäväksi sitä, että tätä HSL:n kuntarahoitustakin voitaisiin katsoa uudella tavalla, niin että kuntaosuuksia suhteellisesti kasvatettaisiin.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Månssonille on pakko vastasta, kun on tällainen sosiaalitati, että kyllä uskon, että se on henkilöstöpula. Meillä todellakin ei ole lääkäreitä, ja kohta ei ole enää hoitajiakaan, vaikka nyt kun olemme lääkäreille vähän lisää maksaneet, olemme saaneet 13 lisälääkäreitä. Toivottavasti apulaispormestari vastaa tähän vielä paremmin, miksi meillä on niin pitkät T3-ajat.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Kiitos, puheenjohtaja.

Itse kiinnitin huomiota tähän toteumaan, jossa todettiin, että varhaisen tuen toimenpiteiden toteutumistasaste oli 60 % tavoitteen ollessa 100, ja tavoite ei toteutunut. Olisin oikeastaan kompannut valtuutettu Asko-Seljavaaraa tässäkin, että etenkin sosiaali- ja terveystoimialalla, vanhustenhuollossa lähiesimiesten työaika kuluu henkilökunnan rekrytointiin, sijaisten rekrytointiin. Ihan kohtuuttomasti menee aikaa. Ei saada sairaanhoitajia, ei saada päteviä lähihoitajia, ja piti aloittaa jo Apotin jal-

26.2.2020

kautuminen henkilöstölle. Varmasti uskon, että ihan Helsingin kaupungissa kaikki lähiesimiehet tekevät parhaansa, jotta nämä varhaisen tuen keskustelut ja toimenpiteet toteutuvat. Mielestäni on kohtuutonta nyt, että tänä vuonna sosiaali- ja terveystoimialan työntekijät eivät saa tulostavoitetta. Olisin kritisoinut tätä ja halunnut apulaispormestari Vesikansalta kommenttia.

Kiitos.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Månsson toi esille, että kiireettömän hoitomme jonot ovat kohtuuttoman pitkät, ja näin on. Ne eivät ole tyydyttävällä tasolla, ja sen takia on ryhdytty monenlaisiin toimenpiteisiin. Itse asiassa valtuusto on edellyttänyt, että maaliskuun loppuun mennessä myös lautakunnassa käsittelemme näitä toimenpiteitä. Täälläkin on viime valtuustokokouksessa niitä pitkälti käsitelty.

Näillä asemilla, joissa ovat T3-ajat venyneet, on monia henkilöstövajeita. Esimerkiksi lääkärien saatavuudessa on haasteita, mutta on tietenkin myös monia muita tekijöitä, kuten palveluiden kysyntä alueella vaihtelee, ja tietenkin pyritään myös resursseja jakamaan sen mukaan, että vastataan siihen kysyntään, ja korjaustoimenpiteet ovat todella käynnissä. Rekrytoinnin parantamiseksi on tehty monenlaisia toimenpiteitä sekä lääkärien, mutta esimerkiksi koska Apotin käyttöönotto tulee olemaan tämän vuoden suuri ponnistus sosiaali- ja terveystoimessa, niin on luotu myös varahenkilöstölle aivan omanlaisensa varautuminen. Tässä todella sijaisten rekrytointi on tärkeä osa, ja siihen tullaan panostamaan monella tavalla.

Haluaisin vielä ottaa esille tämän tulospalkkiot, joita valitettavasti ei sosiaali- ja terveystoimessa pystytty maksamaan viime vuonna, ja se johtui siis siitä, että kaupungin yhteisissä ohjesäännöissä myös se talousarviossa pysyminen on ollut yksi tavoite, ja siinä valitettavasti sosiaali- ja terveystoimessa ei pystytty viime vuonna. Mutta tietenkin monena edellisenä vuona ne tulospalkkiot, jotka ovat olleet tärkeä osa, on pystytty maksamaan. Tulospalkkiojärjestelmään ollaan koko kaupungissa uudistamassa, ja tämä on varmaan tärkeää, koska yhdenvertaisuus tässä asiassa on myös tärkeä henkilöstölle viestinä täältä valtuustosta asti.

Kiitos.

26.2.2020

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Kiitos apulaispormestarille tästä viimeisestä lauseesta, että tulospalkki-oita ollaan uudistamassa, ja tietysti siinä yhteydessä myös tulospalkki-on kriteereitä voidaan tarkastaa. Minä palaan tähän, kun tuossa esitte-lytekstissä on, että tavoiteaika oli alle 10 vuorokautta. Miksi tällainen tavoite on viime vuodelle otettu, jos toteuma oli 20? Mikä se on tälle ku-luvalle vuodelle? Täytyyhän näiden tavoitteiden olla jollain lailla realistisia.

Me tiedämme, että tämä iso vaje lääkäreistä terveysasemilla on lisän-nyt sairaanhoitajien, muidenkin hoitajien työtä. Siis hoitohenkilökunta tekee niitä puuttuvia työsuorituksia – paitsi niitä, mihin tarvitaan lääkäri – ja minä tiedän, että tämä ei lainkaan paranna sitä, että niitä keinoja ei ole siellä itse terveysasemalla käytettävissä enemmän. Priorisoinnit ja kohderyhmät ja mitä pitää tehdä, niin ne ohjeet tulevat keskitetysti, ja toivoisin enemmän päätösvaltaa terveysaseman lähijohtamiseen. Mahdollistaisiko se parempaa tai helpompaa rekrytointia?

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Ei se voi näin mennä, että viikon saa jonottaa terveyskeskuksesta leku-riaikaa. Samalla kun tänäänkin on sivuttu jo kyselytunnilla koronavirusta ja muuta, niin jos on nyt jo hankala pitää tätä pakettia kasassa, niin tässä saattaa tulla vielä – sitä pelkoa tosiaan lietsomatta – omat haas-teensa tuohon. En tiedä minkälaisia kielikuvia siellä pitää väritellä sit-ten, että saa sen ajan ja hoidettua itsensä noin muuten. Todellakin tä-hän ehkä maailman toimivimmassa kaupungissa olisi syytä keksiä vä-hän muitakin keinoja kuin tässä vain nyt sitten pyöritellä asioita, eikä tehdä asioille mitään.

Kiitos.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Urho toi esille tavoitteen, mihin se perustuu, ja silloin todella kun tämä tavoite, keskiarvo 10, on otettu tavoitteeksi, oltiin vähän pääl-

26.2.2020

le 10:ssä, muistaakseni 13:ssa tai 16:ssa keskiarvossa, ja se on ollut silloin realistinen. Valitettavasti tavoite on karannut, kun todellisuus on muuttunut vaikeammaksi. Mutta edelleen pidän tärkeänä, että me teemme toimenpiteitä, että näissä kiireettömässä hoitopääsyyssä pääsemme sinne 10:een. Se on erittäin hyvä tavoite jatkossakin. Voi olla, että se vie jonkin aikaa ennen kuin sinne olemme. Ehkä haluan vielä muistuttaa, että onneksi kyse on vain kiireettömästä hoidosta. Noin puolet lääkärille tulosta on kiireellistä hoitoa, akuuttihoitoa, ne pystytään hoitamaan saman tai seuraavan päivän aikana, ja tämä ehkä on syytä myös muistaa tässä kokonaiskuvassa.

Valtuutettu Mai Kivelä

Arvoisa puheenjohtaja.

Lyhyesti vielä apulaispormestari Sinnemäen vastaukseen liittyen tähän HSL:n lippu-uudistukseen. On hyvä kuulla, että siellä on havahduttu näihin negatiivisiin vaikutuksiin helsinkiläisille, ja hyvä, että peräänkuulutetaan sitä, että me sitten pidämme huolta, että HSL:ssä asiaan puututaan. Ehkä itse harkitsin ennen tätä kokousta, pitäisikö tästä tehdä pohdi tai näin. En nyt tee, mutta kun siellä HSL:n päässä sitten näitä analyyseja valmistuu, että miten nämä korotetut hinnat negatiivisesti vaikuttavat tähän tavoitteeseemme kestävästä liikkumisesta ja helsinkiläisten joukkoliikenteen käytöstä, niin toivoisin, että se tieto tulee esimerkiksi vaikka kaupunkiympäristölautakunnan kautta tai muuten myös meille, niin voimme sitten arvioida sitä.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä oli erittäin hyvä puheenvuoro valtuutettu Kivelältä, ja tässä kun puhutaan joukkoliikenteen hinnasta, niin ehkä samassa yhteydessä on hyvä myös puhua yksityisautoilun hinnasta. Tältä osin nyt loppuvuodesta ja alkuvuodesta on puhuttu esimerkiksi asukaspysäköinnin hinnasta, ja sitten toki ruuhkamaksutkin nousevat aina silloin tällöin esille, ja nämä ovat tietenkin myös sellaisia seikkoja, että me voimme vaikuttaa sekä joukkoliikenteen hintaan että yksityisautoilun hintaan. Näitä molempia ja kaikkia keinoja on varmasti syytä tämän kestävä, ekologisen kulkumuodon lisäämisessä sitten tarkastella, mutta se on oma keskustelunsa tulevaisuudessa.

26.2.2020

58 §

Esityslistan asia nro 7

KÄYTTÖTALouden ERÄIDEN MÄÄRÄRAHOJEN SIIRTÄMINEN JA ERÄÄN INVESTOINTI- MÄÄRÄRAHAN SIIRTÄMINEN VUODEN 2020 TALOUSARVIOSsa

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä äsken jo keskusteltiin tästä lääkärin saatavuudesta terveys-
asemille ja ehkä muutenkin hoitohenkilökunnasta, ja tässä tämän pää-
töksen liitteensä on tämän vuoden palkkakehityssuunnitelmamme, ja
ajattelin siitä jotakin sanoa. On ymmärrettävää, että tässä on nyt paino-
tettu jotakin ammattiryhmiä, ja meillä on monella ammattiryhmällä tosi
vaikea tilanne, että monessakin paikassa varmasti tarvetta olisi. Jäin
tätä vähän kuitenkin katsomaan, että kun täällä on näitä 250:n ja 200:n
ja 150 euron korotuksia, niin sitten tuolla kuitenkin esimerkiksi perus- ja
lähihoitajien palkoissa se korotus on 50 euroa ja varhaiskasvatuksen
erityisavustajilla 50 euroa kuussa ja sitten varhaiskasvatuksen opettajil-
la myös 50 euroa kuussa. Nämä ovat varmasti kaikki hyvin tarpeellisia
lisäyksiä, mutta jollakin tavalla jään miettimään, että minkälaisia esi-
merkiksi sukupuolivaikutuksia näillä palkkojemme korotuksilla on, kun
on täällä näitä vaikkapa teknisempiä aloja, joissa on sitten 150:n koro-
tukset ja näin.

Myös haluaisin nostaa sen esille, että tässä ei nyt ole ollut näitä lasten-
hoitajien palkkoja esillä, ja olen nyt siinä käsityksessä, että lastenhoita-
jienkin saatavuudessa alkaa olla välillä hankaluutta. Eli sitten kun mieti-
tään näitä tulevia korotustarpeita, niin mielestäni se on ainakin sellai-
nen ryhmä, jota pitäisi miettiä. Jälleen kerran palaan taas tähän näin,
että sosiaalityöntekijöiden saatavuus myös on varmasti hyvin huonolla
tolalla. Sitten kun mietitään näitä tulevia palkkakehitysohjelman panos-
tuksia, niin näitä ryhmiä on syytä miettiä.

Valtuutettu Otto Meri

26.2.2020

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehkä muutama vähän kysymysluonteisempi nosto. Ensinnäkin tässä kohdassa 26 perusteluissa on, että ”lisäksi menoja kasvattanut jälkikäteen kirjatut vuosien 2012 ja 2013 pysäköinninvalvonnan luottotappiot, yhteensä 3,2 miljoonaa euroa”. En ihan ymmärrä, mitä sillä tarkoitetaan. Ilmeisesti siis jotain pysäköintivirhemaksuja on jäänyt sitten maksamatta, joita ei ole saatu perittyä 3,2 miljoonan euron arvosta. Se kuulostaa paljolta, mutta uskon, että tähän on joku syy.

Sitten tässä esittelijän perusteluissa 39 todetaan, että ”Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin määrärahat ylittyvät HUSin 46 miljoonaa euroa”. Tästä puuttuu varmasti joku sana, koska itsessään tässä ei ole mitään järkeä tässä virkkeessä muuten.

Sitten vain kiinnitin huomiota vielä, 44-kohdassa puhutaan puisto- ja liikunta-alueisiin käytetyt ylitykset, niiden suuruudesta, ja että liikuntahankkeissa on toteutettu muun muassa, sitten tässä on Lauttasaaren tekojääkenttä. Minä olen siinä käsityksessä, että Lauttasaaren tekojääkenttää ei ole rakennettu ainakaan valmiiksi asti, joten on ehkä vähän virheellistä puhua, että se on toteutettu, kun sinne ei pääse tällä hetkellä luistelemaan eikä tänä keväänä laisinkaan, olen ymmärtänyt.

Sitten tässä vielä Hitas-osakkeiden ostoa varten on varattu miljoona euroa, joka nyt sitten vähän pitäisi ylittää, niin ilmeisesti kaupunki ostaa sitten näitä Hitas-asunto-osakkeita – tai kai ne asunto-osakkeita sitten ovat – mutta että se jäi vähän... Ihan mielenkiinnosta voin sitten ehkä selvittää – tähän ei tarvitse vastata – että minkä takia niitä ostetaan sitten kaupunki itselleen.

Tällaisia ehkä havaintoja ja osin huomioita.

Valtuutettu Jussi Halla-aho

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Haluaisin sanoa muutaman sanan englanninkielisten palveluiden kehittämisohjelmasta, vaikka sinänsä pikkurahoista puhutaankin. On tietenkin selvää, että kun tänne muuttaa ihmisiä, he eivät aluksi osaa suomea, ja perusasioiden pitää hoitua englanniksi, jota useimmat maailman aikuiset ihmiset osaavat. Vaikka englannin käyttäminen sekä ulkomaalaisten kanssa että jopa suomalaisten kesken on trendikästä, ei ole pitkän päälle pelkästään hyvä asia, jos kaikki palvelut ja toiminnot pyörivät myös englanniksi. Helsingissä on jo nyt hyvin paljon ihmisiä,

26.2.2020

joiden suomen kielen taito on erittäin heikko. Tämä vaikeuttaa työllistymistä ja aiheuttaa sosiaalista ja muuta eristymistä. Kielen opettelu ei muutenkaan ole helppoa, ja se on sitä vaikeampaa, mitä vähemmän siihen on käytännöllisiä kannustimia. Paras kannustin on tietenkin se, että kieltä tarvitsee arkipäivän elämässään.

Eriyisesti kiinnitän huomiota englanninkielisten harrastusmahdollisuuksien lisäämiseen lapsille. Nimenomaan lapsille kielen oppiminen on helppoa harrastusten ja muiden aktiviteettien kautta, eikä tätä tilaisuutta kannata hukata. Se, että tällaisia kontakteja suomen kieleen käytännössä vähennetään lisäämällä englanninkielisiä vaihtoehtoja, on karhunpalvelus lapsille itselleen, etenkin jos on todennäköistä tai mahdollista, että hän jää Suomeen pidemmäksi aikaa.

Vaikka Helsingissä puhutaan monia kieliä, me tarvitsemme myös lingua francan eli kielen, jota kaikki osaavat ja jolla kaikki voivat asioida. Ei ole hyvä asia, jos erilaisten helsinkiläisten pienimmäksi yhteiseksi nimittäjäksi asteittain tulee englannin kieli. Tällä on vääjäämätön rapauttava vaikutus suomen kielen ja myös ruotsin kielen asemaan sekä yksityisellä että julkisella sektorilla.

Kiitos.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro)

Yhdyn tähän huoleen, että englannin kieli valtaa alaa ja suomen kieli tietyllä lailla statuksena väistyy. Mutta ennen kaikkea olen huolissani siitä, että meillä järjestetään tulkkipalveluja aivan mahdottomalle määrälle kieliä. Kunhan esimerkiksi terveydenhuollossa kelpaisi edes se englanti, mutta jos kaikki ne mahdolliset kielet vuodesta toiseen ylläpidetään terveydenhuollon palveluissa, niin sehän tarkoittaa, että ihmisille ei ole minkäänlaista vaadetta kotoutua. Minusta Suomessa täytyy pystyä käyttämään pari vuotta asuttuaan täällä suomen kieltä.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin myös halunnut tuoda esille, että tässä palkkakehityssuunnitelmassa näitä määrärahoja kohdistettaisiin sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden sairaanhoitajille ja lähihoitajille. Mielestäni kun kotihoidon palkkoja on ihan oikeutetusti korotettu, niin kuitenkin muistettaisiin se,

26.2.2020

että täällä ympärivuorokautisessa hoivassa hoidetaan näitä asiakkaita, joita ei enää kotihoidossa pystytä hoitamaan.

Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Otin tämän tuohon äskeiseen puheenvuoroon, mutta voin sanoa tässäkin asiassa sen. Eli olisin sitä vain sosiaalityöntekijänä ja muutenkin sanonut, että on sellaisia asioita, joiden perille meneminen on sen verran tärkeätä, että niissä on hyvä olla tulkki mukana. Varmasti on todella tärkeätä, että ihmisillä on mahdollisuuksia opetella kieltä. Uskon, että useimmat ihmiset sitä ihan mielellään oppivatkin, mutta en näe, että viranomaisasiointi on mikään hirveän hyvä paikka eikä hirveän pedagoginen kokemus oppia kieltä. Silloin kun oikeusturva ja kenties henki ja terveys on kyseessä kannattaa olla varma siitä, että viesti meni perille oikeassa muodossa.

63 §

Esityslistan asia nro 12

VALTUUTETTU ALVIINA ALAMETSÄN ALOITE KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ VALTUUTETUILLE SYRJINNÄN JA VIHAPUHEEN EHKÄISEMISEKSI

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Tässä aloitteessa on jotakin hyvin falskia. Yhdenvertaisuuslain 8 §:n otsikko on syrjinnän kieltö. Pykälässä todetaan seuraavasti: ”ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella”. Kun henkilö, joka itse toimiessaan Helsingin tasa-arvotoiminnan puheenjohtajana, on pyrkinyt yhdenvertaisuuslain vastaisesti syrjimään toista val-

26.2.2020

tuutettua asettamalla tämän eriarvoiseen asemaan uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen ja poliittisen toiminnan johdosta, kun tämä valtuutettu vain muutamaa kuukautta myöhemmin tekee aloitteen, jotta valtuutetuille järjestettäisiin koulutusta syrjinnän ja vihapuheen ehkäisemiseksi, niin mitä tällaisesta toiminnasta tulee ajatella? Jos kyseinen valtuutettu haluaisi järjestää koulutusta itselleen, ettei enää pyrkisi syrjimään toisia, aloite olisi toki perusteltu. Mutta valitettavasti minusta tuntuu, että valtuutettu Alametsä pitää itseään moraalisesti siinä asemassa olevana, että kykenee muita opettamaan.

Mielestäni suuri ongelma on se, että aika moni tietyn tai tiettyjen puolueiden edustajista pitää itseään sillä tavoin hyvinä ihmisinä, että samat säännöt eivät koske heitä kuin muita. Kun on hyvä, tekee hyvää ja pelastaa maailmaa, ei kai silloin tarvitse noudattaa samoja sääntöjä kuin pahojen ihmisten?

Kaupunginhallituksen vastaus aloitteeseen on hyvä. Vastauksessa todetaan muun muassa: "vihapuheen ja syrjinnän ehkäisemisen teema voidaan ottaa esille, kun tulevien valtuustoseminaarien sisältöjä suunnitellaan". Tämä on erinomainen ehdotus. Tuossa yhteydessä on syytä käsitellä tämä Helsingin tasa-arvotoiminnan case, jossa aloitteen ensimmäisellä allekirjoittajalla tuntui olevan suuria vaikeuksia ymmärtää, että hänenkin tulee noudattaa yhdenvertaisuuslakia. Tämän casen tarkka läpikäynti on tärkeää, jotta valtuutetut ymmärtävät, kuinka suuressa määrin valtuutettujen tulee noudattaa lakia ja kuinka paljon he saavat toimia lain vastaisesti ja onko joidenkin puolueiden edustajilla erilaiset oikeudet kuin toisilla.

Tämä case on sikälikin erittäin mielenkiintoinen, että toimikunnan puheenjohtaja, valtuutettu Alametsä lähetti minulle syrjivän viestin, jossa hän kertoi Helsingin tasa-arvotoimikunnan päätöksestä. Kun sitten toimikunnan pöytäkirja jälkikäteen hyväksyttiin tilanteessa, jossa valtuutettu Alametsän syrjintäpyrkimys oli laittomuutensa tähden kaatunut, pöytäkirjan ja toimikunnan puheenjohtajan kertomus toimikunnan päätöksistä vaikuttavat vaikeasti yhteen sovitettavilta. Myös tämän ristiriidan syy on syytä selvittää.

Jotta puhe saisi positiivisen lopun, on syytä todeta, että Helsingin tasa-arvotoimikunta luopui syrjintäpyrkimyksestä kiitos pientä ryhmää puolustaneiden perussuomalaisen, hyvien ja lainkuuliaisten virkamiesten ja pormestarin.

Kiitos.

26.2.2020

Valtuutettu Alviina Alametsä

Arvon puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

”Vihan kulttuuri ei kauas kannaa”. Näin totesi tasavallan presidenttimme uudenvuodenpuheessaan, ja olen hyvin samaa mieltä. Tämä aloite on laadittu jo hetki sitten, mutta mielestäni tämä keskustelu on yhä ajankohtaisempi. Koin myös tarpeelliseksi tulla tänne eteen vastaamaan äsken esitettyihin mielestäni aika törkeisiin syytöksiin. Tosiaan valtuutettu Ebeling viittasi tapaukseen, jossa hän oli lausunut varsin halventavia kommentteja sukupuolivähemmistöihin kuuluvista ihmisistä, ja heidän suojelemisekseen on nimenomaan sellaisia tahoja kuin Helsingin tasa-arvotoimikunta. Helsingin tasa-arvotoimikunta noudattaa yhdenvertaisuuslakia, ja sen ytimessä on nimenomaan se, että puolustetaan myös vähemmistöjä. Sen takia tasa-arvotoimikunta keskusteli siitä, miten voimme järjestää sellaisen tilaisuuden, jossa näitä arvoja myös kunnioitetaan ja johon ne ihmiset, jotka itse kuuluvat vähemmistöön, ovat tervetulleita, eli että siellä ei harjoiteta heitä kohtaan minäkäänlaista syrjintää. Tästä tapauksesta oli kyse.

Olen ihan samaa mieltä, että sitäkin tapausta voidaan selvittää, ja mielestäni on ihan aiheellista selvittää sitä pidemmälle, koska se keskustelu jäi silloin hiukan puolitiehen – johtuen myös siitä, että Ebeling lähestyi henkilökohtaisesti hyvin monilla viesteillä ja sanankäänteillä esimerkiksi viranhaltijoita. Hän lähestyi myös entistä esihenkilöäni ja totesi hänelle, että hän voisi isällisesti ohjata minua toimimaan tässä Ebelingia kohtaan paremmin eli vähän vähemmän tiukasti. Mutta itse olen siitä mieltä, että ihmisoikeudet ja tasa-arvo, yhdenvertaisuus ovat niin tinnimättömiä asioita, että kyllä meillä on syytä näistä keskustella.

Tämä aloite ei ole sellainen, että jotenkin olisi yksi oikea käsitys asioista tai mitään sellaista, vaan itse koen, että minä ainakin tarvitsen siinä missä me kaikki muutkin välineitä siihen, miten vihapuhetta ympärilämmme ehkäistään. Tasavallan presidentin puhe tästä aiheesta oli erittäin hyvä uutenvuotena, ja ajattelen, että meillä kaikilla on rooli siinä – myös täällä valtuutettuina, koska keskustelu on välillä todella kärjistynyttä ja menee henkilöihin. Itse koin tämän Mika Ebelingin kanssa. Se oli osittain yksi asia, joka vaikutti siihen, että jätin tämän aloitteen.

Ajattelen, että muutenkin yhteiskunnallinen ilmapiirimme on sellainen, että jakolinjat kansalaisten välillä ovat välillä turhankin jyrkkiä. Se johtuu siitä, kun meillä on isoja kriisejä, joita me käsittelemme, ja sitten ne luovat aika paljon myös pelkoa. Luulen, että meidän poliitikkojen tehtävä olisi minun mielestäni tehdä suunnitelmallista työtä, että näkyy, että

26.2.2020

vaikka meillä on erimielisyyksiä, niin me kuitenkin yhdessä samassa veneessä puolustamme ihmisten hyvinvointia.

Ajattelen, että tällaiset koulutukset ja se, että me keskustelemme näistä asioista, voivat edistää sitä, että me puhumme asiallisesti silloinkin kun on mielipide-eroja. Että me emme käy henkilöön ja että me edistämme yhdessä yhteistä asiaa ja kaupunkilaisten asemaa ja tilannetta. Toivon nimenomaan, että sillä empatialla ja yhdenvertaisuudella ei sillä tavalla politikoitaisi, että me käymme toisiamme vastaan, vaan nimenomaan haluaisin, että me löytäisimme tapoja, että me voimme kommunikoida vähän paremmin dialogissa keskenämme. Se on sellainen syy, mistä tämä aloite on lähtenyt. Kiitos paljon, että tähän tuli näin paljon tukea, ja toivon, että tämä on sellainen koulutus, josta olisi hyötyä kaikille. Nythän sitten kaupunki on sellaista myös järjestämässä, ja toivon, että se on meille hedelmällinen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Katju Aro

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitän valtuutettu Alametsää tästä hyvästä aloitteesta, jota lämpimästi kannatamme. Haluaisin myös osaltani kommentoida valtuutettu Ebelingin puheenvuoroa, koska olen itsekin tähän aiheeseen jo aiemmin joutunut törmäämään, jopa niinkin kauan aikaa sitten kuin viime keväänä, jolloin valtuutettu Ebeling muun muassa torjui yhden ehdotukseni yhdenvertaisuusasian lisäämiseksi valtuuston yhteisessä vaalirauhan julistuksessa johtuen tästä tasa-arvotoimikunnan episodista. Eli kieltäytyi yhteistyöstä kanssamme johtuen siitä, että hänen näkemyksensä mukaan myös meidän puolueemme on jollain lailla ollut osallisena tähän tapahtumasarjaan. Toivoisin kovasti, että tämä asia voitaisiin selvittää ja käydä siitä avoin, hyvä keskustelu, mutta en tiedä, onko tämä valtuustosali sille varsinaisesti oikea paikka, koska suurimmalla osalla ihmisistä ei tietenkään ole hajuakaan siitä, mistä oikeastaan edes keskustellaan.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on hyvä, että tästä syntyy keskustelua, mutta haluaisin kysyä tässä valtuutettu Alametsältä, katsooko, että hän toimi oikein pyrkies-

26.2.2020

sään lain vastaiseen syrjintään. Esimerkiksi hallintopäällikkö totesi, että on selkeästä lainvastaisuudesta kyse. Toisen ihmisoikeuksien riistäminen on erittäin vakava, ja sellaiselta, joka kohtaa sitä syrjintää, on vaikea lähteä antamaan yhteinen hyveellisyysohje sellaisien kanssa, jotka pyrkivät käyttämään vaikkapa ihmisoikeuksia ihmisoikeuksia vastaan.

Kiitos.

Valtuutettu Pia Kopra

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin tuoda ihan muutamia ajatuksia vihapuheesta, koska tässä vihapuhekeskustelussa usein unohdetaan tai jätetään vähemmälle huomiolle se, miten todellakin ongelmallinen koko käsite vihapuhe on, jos ajatellaan oikeustieteen näkökulmasta. Täytyy muistaa, että sitä ei ole lainsäädännössä määritelty. Ei sitä ole rikoslaisissa, se ei ole laissa säädetty rangaistavaksi teoksi, ja käsitteenä se on erittäin tulkinnanvarainen.

Olen myös aika huolissani siitä, että sananvapauden rajoittamiseen yleensäkin aletaan suhtautua yhä sallivammin. Aikaisemmin ajateltiin niin että sananvapauden rikosoikeudelliset rajoitukset koettiin uhaksi demokratialle, niin nykyisin rajoituksia tunnutaan vaativan yhä enemmän. Demokraattisessa yhteiskunnassa on kuitenkin oltava tilaa myös kiistanalaisille mielipiteille. Sananvapauden oikeutetut rajoitukset eli esimerkiksi suoja herjauksilta, kunnianloukkauksilta ja uhkauksilta ovat tietenkin perusteltuja, mutta mihinkään ylimitoitettuihin rajoituksiin ei pitäisi pyrkiä, koska kaikista yhteiskunnallisista asioista meidän tulee saada keskustella. Sananvapauden sensuurimainen rajoittaminen vihapuhepelottelun varjolla johtaa enemmänkin kansan kahtiajakoon, varsinkin jos oikeutettua kritiikkiä tukahdutetaan väkisin. Ihmiset, jotka ovat eri mieltä, saavat myös puhua.

Mielestäni valtuusto ei ole oikea paikka opettaa kaunopuheisuutta. Täällä tulee keskittyä helsinkiläisten asioista päättämiseen. En henkilökohtaisesti kannata aloitteessa esitettyä koulutusta enkä näe sitä itselleni tarpeellisenä.

Valtuutettu Amanda Pasanen

Kiitos.

26.2.2020

Haluan vielä kiittää Alviina Alametsää oikein hyvästä aloitteesta. Mielestäni on todella tärkeää, että me ihan kaikki pyrimme kehittymään paremmiksi siinä, miten me tunnistamme ja ehkäisemme syrjintää. Uskon, että tämä on sellainen asia, joka tulee myös kehittymään yhteiskunnassamme paljon nyt lähivuosina, ja toivon mukaan tulee olemaan ihan normaalia, että esimerkiksi kouluissa opetetaan jo ihan pienestä pitäen lapsia tunnistamaan omia etuoikeuksiaan ja ottamaan huomioon marginaalissa olevia ihmisryhmiä paremmin. Niin kuin Alviina tuossa myös sanoi hyvin, niin kukaan meistä ei ole täydellinen, ja meillä on varmasti kaikilla pyrkimys aina kehittyä paremmaksi. Toivon, että meillä olisi myös kaikilla täällä sellainen tavoite, että me pyrkisimme kehittymään paremmaksi siinä, miten me täällä pystymme tunnistamaan ne meidän omat etuoikeutemme.

Empatia ja yhdenvertaisuus on sellaisia asioita, missä toivon, että me kaikki valtuutetut voimme löytää toisemme ja käydä täällä sellaista keskustelua, joka kunnioittaa kaikkien ihmisten yhtäläistä arvoa.

Kiitos.

Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein

Arvoisa puheenjohtaja.

Me olemme tämän kaupungin valitsema kunnanvaltuutettuja. Meidän puheitamme seurataan, ja sitä, millä tavalla kohtelemme toinen toisiamme ja millä tavalla puhumme toisistamme, myös kovasti kaupunkilaiset seuraavat. Tästä syystä koen, että useamman kerran kun joku sanoo jotain, joku toinen voi kokea sen vihapuheeksi tai sitten syrjintäpuheeksi ynnä muuta. Tästä syystä itse koen tärkeänä, että nimenomaan tällainen koulutus tarvittaisiin meillä täällä valtuutetuilla, vaikka johonkin huoneeseen, jossa ei olisi nettiä ja mitään muuta, ja voimme vain keskenämme puhua, mikä on vihapuhe, millä tavalla me voimme olla syrjimättä toinen toisiamme. Siksi koen, että tämä aloite on tärkeä ja kyllä tarvitaan myös meillä.

Me kaikki jollain tavalla syyllistymme aina silloin tällöin joko ennakkoluulojen takia syrjimään tai sanomaan jotain, mikä silloin sinä hetkenä on voinut johtua mistäkin tahansa syystä, mutta siitä huolimatta meillä täytyy olla yhteiset säännöt. Meidän pitää pystyä näkemään näitä asioita, että mikä oikeasti on vihapuhetta kaupungin tasolla ja millä tavalla voimme kaikista sanoa, että ei tälle.

26.2.2020

Kiitos.

Valtuutettu Alviina Alametsä

Arvon puheenjohtaja. Valtuutetut.

Kiitoksia hyvistä kommentteista. Tässäkin salissa on nyt hiukan todistettu sitä, että joskus saatetaan aika mielestäni epätosillakin väitteillä ryhtyä käymään toisia henkilöitä vastaan ja muuta. Itse nimenomaan toivon, että me voisimme yrittää päästä sellaisesta eteenpäin, ja että jos on erimielisyyksiä, ne voidaan asiallisesti selvittää. Sitten myös voimme asiallisesti keskustella siitä, miten me pääsemme rakentavampaan keskustelukulttuuriin. Näytetään nimenomaan sitä esimerkkiä myös kaupunkilaisille, miten me täällä toimimme. Toivon, että me voisimme tässä asiassa keskustella ihan yli puoluerajojen. Siitä ei ole kyse. Kaikissa puolueissa on erittäin hyviä mielipiteitä täällä. Kaikissa puolueissa tapahtuu mokia ja virheitä, ja meinaan, että olisi hyvä, että päästään yhdessä eteenpäin niistä.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä keskustelussa esitettiin sellaista, että tässä aloitteessa olisi kyse jonkinlaisesta yleisestä hyveellisyysjulistuksesta. Minun silmiini tämä aloite näyttää hyvin erilaiselta. Tässä maailmassa kyllä hyvin paljon näkee erilaisia sellaisia papereita, joita voi ihan perustellusti sanoa hyveellisyysjulistuksiksi, joissa sanotaan jotain hyvää ja kaunista ilman että ehdotetaan hirveästi mitään konkreettista. Mutta tässä Alametsän aloitteessa on kyllä hyvin konkreettinen ja selkeä toimenpide, jota tässä ehdotetaan. Sen takia mielestäni tämän kohdalla on perusteltua keskustella nimenomaan tästä toimenpiteestä, että näemmekö me tärkeäksi sen, että me saamme koulutusta syrjinnän ja vihapuheen ehkäisemiseksi. Jos sellaista koulutusta järjestetään, niin kyllä näkisin, että silloin ihan olennainen ja tärkeä kysymys on se, miten määrittelemme ja tunnistamme sen, mikä on syrjintää ja mikä on vihapuhetta. Jos meillä tässä salissa on eri näkemyksiä siitä, mikä on syrjintää, mikä on vihapuhetta, mikä on sallittua tai kiellettyä puhetta, niin kyllä näkisin hirveän hedelmälliseksi ja hyödylliseksi sen, että me koulutuksen puitteissa tällaisista asioista keskustelemme. Varmasti tämäntyyppinen koulutus ei ole sellaista, että siellä joku pääsisi julistautumaan pyhimykseksi. Kyllä minun kokemukseni yleensä tällaisten aiheitten käsittelystä ovat sellaisia, että hyvä koulutus saa meidät jokaisen tunnistamaan itses-

26.2.2020

sämme sitä, miten me ehkä jossain tilanteessa olemme sokeita syrjinnälle tai emme tunnista sitä.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Kysyn valtuutettu Alametsältä, mikä väitteissäni hänestä ei ollut totta. Tämä keskustelu osoittaa erittäin tärkeäksi sen, että tämä Helsingin tasa-arvotoiminnan case käydään juurta jaksuen läpi. Kuten ehkä olette huomanneet tässä, meillä on hyvin perustavanlaatuinen näkemys, ja minusta tämä on juuri se asia, joka on erittäin hyvä käydä läpi, jotta saadaan molemmin puolin sama ymmärrys asiasta.

Kiitos.

Ledamoten Björn Månsson

Tack, ordförande.

On olemassa suomenkielinen sananlasku, jota en aio siteerata kokonaisuudessaan. Minä siteeraan vain, että se älähtää, johon kalikka kajahtaa. Ei kun kolahtaa, mikä se oli.

Välihuuto!

Kalahtaa, kalahtaa. Jätin yhden sanan pois esimerkkinä siitä, ettei vain joku olisi pahastunut siitä, että siinä on erään eläimen nimi. Minä en halua nimetä edes välillisesti toisia valtuutettuja tai antaa ymmärtää, että toimisivat kuin eläimet. Mutta tässähän on sellaista nyt ilmassa, että tässä protestoidaan, sanotaan ”me emme tarvitse tätä opetusta”. Meidän ryhmäkokouksessamme valtuutettukollega Eva Biaudet kertoi, että hän oli vissiin juuri tänään kuullut tällaisesta vihapuheluennosta, jota on suunniteltu opettajille. Hän sanoi, että se sopisi erinomaisesti myös poliitikoille. Aika yksinkertaisesta asiasta loppujen lopuksi on kysymys. Sellaisesta, että me ehkä emme aina tule ajatelleeksi, mitä me sanomme, kun käymme poliittista debattia. Toivon mukaan olemme avoimia tällaisella pohdinnalla.

Kiitos.

26.2.2020

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuustokollegat.

Asiaton ja aggressiivinen syyttely ei kuulu tähän valtuustosaliiin. Kiitokset valtuutettu Alametsälle tärkeästä aloitteesta, ja toivottavasti tämä koulutus saadaan järjestymään. Haluan myös kiittää ihan todella tinki-mättömästä ja väsymättömästä työstä, jota valtuutettu Alametsä on tehnyt yhdenvertaisuuden ja vähemmistöjen ja ihmisoikeuksien puolus-tamiseksi.

Valtuutettu Matias Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Kokeilen tätä puhetta ensimmäistä kertaa uuden kuulokoneeni kanssa, joten katsotaan, miten tämä kiertää pään läpi. Tämä on loputon kes-kustelu. Voisi aloittaa ties mistä, mutta ehkä avaan tuolla 2 päivän ta-kaisella uutisella. Ylellä oli, että suomalaisten suurimmat huolenaiheet ovat maahanmuutto ja ilmastonmuutos. Näistä kumpuaa kauheasti keskustelua, tosi kitkeriä puheenvuoroja, ja suuri on haluttomuus yleensä ymmärtää sitä toista osapuolta. Mutta eivät nämä huolet ole pois menossa.

En muista kuka sen minulle joskus sanoi, totesi poliittisesta keskuste-lusta, että sillä on usein sellainen luonne, että toivotaan, että sitten kun se toinen osapuoli lakkaa haluamasta sitä, mitä se haluaa, ja alkaa ajaa meidän asioitamme, niin sitten kaikki on hyvin. Mutta näin nyt ei tule käymään, joten ei oikeastaan muuta välinettä kuin politiikka, jolla pitäisi sitten yrittää näitä ongelmia ratkaista ja saada tähän jotain tolk-kua. Tietysti mitä enemmän ollaan erimielisiä, sen tavallaan tuskai-sempaa tästä tulee, ja kun asiat eivät etene, niin sitten yleensä puheen sävy muuttuu aika raffiksikin välillä. Sauli Niinistö käytti – hän on puhu-nut monta kertaa – nyt alkuvuonna tästä, että kannattaisi välttää ras-kaiden leimojen lyömistä. Minusta se oli ihan hyvä, mutta en ole ihan varma, voiko sitä välttää.

Mitä keinoja tähän esitetään, tässä puhutaan turvallisesta tilasta. Pa-sanen mainitsi etuoikeuksien tunnistamista. Nämä ovat jenkkien think tankeista tullutta käsitteistöä, jota sikäläinen liberaalipuoli ajaa. Ihan OK varmaan tällaisia esittää, mutta haluaisin täsmentää sitä, että tavallaan se puheen tyyli ja sisältö ovat kuitenkin eri asioita. Ja jos me emme ta-jua, mitä tämä ikään kuin kulloinenkin vastapuolemme koittaa eri tavoin sanoa, niin ei se tyyliin puuttuminen auta. Sitten sanoisin vielä senkin,

26.2.2020

että kyllähän nykyiselläänkin esimerkiksi lautakuntien puheenjohtajilla, tämän valtuuston puheenjohtajalla, niin kuin juuri äsken nähtiin, on ihan hyvät mahdollisuudet puuttua epäasialliseen puheeseen, jos sellaista kokouksessa ilmenee. En nyt tarkoita sitä, että olisi vielä menty sinne, mutta aina voi puuttua, jos tarvetta on.

Valtuutettu Alviina Alametsä

Kiitos todella hyvistä puheenvuoroista Månssonilta, Vanhaselta, Pasaselta ja myös äskeisestä puheenvuorosta. Mielestäni on ihan totta, että meillä nimenomaan isoja haasteita on esimerkiksi ilmastokriisi, konfliktit, pakolaisuus. Nämä asiat herättävät tunteita, ja sen takia mietin, että miten me voisimme poliitikkoina oppia käsittelemään niitä asioita niin, että me herätämme toivoa kansalaisille emmekä päinvastoin. Että miten me keksimme sen suunnitelman, että mennään eteenpäin. Se on ihan totta, että demokratia on tässä maassa tällä hetkellä se järjestelmä ja tapa meillä yrittää ratkaista nämä kriisit.

Mitä tulee tähän keskusteluun, niin minä olen ainakin valmis pikkuhiljaa siirtymään eteenpäin. Olemme monet täällä tyytyväisiä siitä, että tätä koulutusta valmistellaan ja pohditaan sitä keinoa ja dialogia eteenpäin tästä. Myös toivoisin, että mitä tulee tähän sivujuonteeseen, niin me välttäisimme täällä nimenomaan sellaista henkilöön käyvää syyttelyä – varsinkaan laittomuuksista toisten syyttelyä tästä näin vain, koska luulen, että se ei luo ainakaan sitä keskustelukulttuuria, mitä me täällä toivomme ja mitä me haluaisimme edistää. Tosiaan ajattelen, että se on meidän kaikkien vastuu tehdä sellaista keskustelua, että ihmiset myös uskaltavat lähteä politiikkaan eivätkä joudu pelkäämään sitä, että heitä siitä lähdetään vaatimaan tilille, varsinkaan jos siinä on joku halu provosoida siellä taustalla. Toivon, että me pystyisimme tästä asialliseen keskusteluun.

Kiitoksia.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Ei voi olla toteamatta tähän, että kyllä minua pistää huvittamaan se käyttämisen ja pätemisen määrä, mitä esimerkiksi jossain Twitter-alustalla käydään. Täällä ei käydä valtuustotasolla keskustelua tai mitenkään järkevissä suhteissa tai koiteta ratkaista asioita, että mennään sinne huutelemaan. Se on ihan hiekkalaatikkokamaa. Aikuiset ihmiset, että ei

26.2.2020

voi pistää kuin itkettämään ja naurattamaan. Oli vain pakko todeta, että oletteko te tosissanne?

64 §

Esityslistan asia nro 13

VALTUUTETTU SAMI MUTTILAISEN ALOITE ERITYISUIMAKORTIN LAAJENTAMISESTA LYMFEDEEMAA SAIRASTAVIIN

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tein tämän aloitteen lymfedeema-erityiskortista sitä sairastaville ihan siitä syystä, että halusin korjata tämän epäkohdan. Meillä on muun muassa Espoo, Vantaa, Tampere, joissa tällainen kortti on käytössä. Ihmettelen, miten sitä ole stadissa käytössä ? kerran valittu vuoden liikkuvimmaksi kunnaksi ja kaikkea. Tämä on outoa sikäli myös, että tämä myönnetään muun muassa rintasyövästä toipuille, mutta siinä vaiheessa kun mennään ikään kuin vesirajan alapuolelle se ei enää koske käytännössä samaa sairautta. Tässä johtava lymfaterapeutti, HUSin hoito-ohje ja kaikki tällainen puoltaa vesiliikunnan tärkeyttä, ja tosiaan myönnetään se, että yläraajoille tämä on todella tärkeää, mutta samalla alaraajoihin se ikävä kyllä ei olisi yhtä tärkeää.

Tämä kaupunki on jo käsittäkseni tehnyt jonkin selvityksen asiasta silloin kun näitä kriteereitä tarkasteltiin, tai näin minulle kerrottiin lautakuntatasolla, mutta nyt on myös selvinnyt, että tällaista selvitystä ei ole koskaan tehty. On tänä vuonna vissiin tarkoitus tämän raadin kokoon-tua ja tarkastella tätä asiaa uudelleen, joten tosiaan toivon ja perään-kuulutan, että asia korjattaisiin. Täytyy kuitenkin muistaa, että kyseisen aloitteen on allekirjoittanut 45 valtuutettua. Olen myös jättänyt tästä kaiken lisäksi talousarvioaloitteen, koska yksi perustelu oli se – mikä oli hyvin kummallista – että tässä on jonkinlainen taloudellinen haaste. Mi-nä nyt näkisin kuitenkin tässä sen, että tämä nimenomaan ? talou-dellista hyötyä, niin on se, että jengi pysyy paremmassa kunnossa.

Kiitoksia.

26.2.2020

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä kaupunginhallituksen vastaus on mielestäni erittäin hyvä ja perusteltu. Siinä todetaan, että näitä on syytä arvioida kokonaisuutena ja nimenomaan tällaisen moniammatillisen työryhmän. Ehkä se, että Tampereella tai muissa kaupungeissa on päädytty toisenlaiseen ratkaisuun, ei välttämättä vielä kerro, että Helsingin ratkaisu on huono tai väärä. Kyllä minä itse koen, että kaiken liikunnan edistäminen ja mahdollisimman monelle sen tarjoaminen ja liikuntaan panostaminen on tärkeitä, mutta niin kuin tässä nyt on todettu, niin näitä on järkevä arvioida sitten yhdessä ja miettiä, mitkä ovat erityisesti. Ymmärrän, että kriteerit ovat aika hankalat, että minkä tautien ja sairauksien osalta liikunnasta on erityisesti hyötyä siinä kuntoutuksessa, niin vaikea vetää varmasti rajaa. Ehkä on helpompi sanoa, mitkä taudit ovat sellaisia, että liikunta aiheuttaa haittaa. Mutta vastaus on erittäin hyvä, ja tosiaan tässä on tänä vuonna tarkoitus seuraavan kerran arvioida, ja silloin tämäkin tulee arvioitavaksi muiden ikään kuin listalle tyrkyllä olevien kanssa.

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Minä en kävelisi kuitenkaan johtavan lymfaterapeutin lausunnon yli enkä HUSin hoito-ohjeen. Se on mielestäni aika hyvä perustelu tämä erityisuimakortti myöntää. Toki meillä on tosiaan oma jonkinlainen kokoonpano sitten asiaa arvioimassa, mutta ainakin tässä viime kokoonpanossa oli aika monta ikään kuin kaupungin viranhaltijaa liikuntapuolelta, eli jos on nyt johtavia terapeutteja sun muuta, niin ehkä nämä painaisivat kuitenkin aika paljon tässä vaakakupissa. Toki asiaa voi katsoa monesta vinkkelistä, mutta kuten valtuutettu Meri totesi, niin tuskin missään tapauksessa haittaa. Tosiaan tämä myönnetään todella monen muun sairauden hoitoon, mutta ehkä tämä asia tosiaan korjataan. Katsotaan vuoden lopussa uudestaan, missä mennään.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

26.2.2020

Mielestäni tämä on erittäin hyvä aloite, ja olen hoitanut näitä potilaita, ja uskon, että he todella hyötyvät tämäntyyppisestä liikunnasta, joten toivon, että nyt kun tämä on tullut esille tämä lymfedeema, joka kuitenkin on aika harvinainen sairaus, niin se tulee sitten kun arvioidaan sitä, että mitä sairauksia sinne laitetaan sinne alennuslippujen joukkoon. Kyllä ne sitten muistavat Muttilaisen aloitteen.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos tosiaan tästä aloitteesta, joka avasi ihan hyvän keskustelun aiheeseen. Meillä on nyt kuitenkin, täällä verrattiin rintasyöpään ja olkanivelen alueen, yläraajojen alueen turvotuksen vähentämiseen versus tähän tässä keskustelussa olevaan lymfateihin ja turvotukseen vaikuttavaan tautiin, niin olkaniveltien liikkuvuus ihmisten toimintakyvyille on aika paljon tärkeämpi suoraan sanottuna kuin se, että jos sinun lonkkaasi tai polvesi tai nilkkasi liikkuvat. Tässä voidaan samoilla kriteereillä, mitä nyt ajatellaan tämän taudin kanssa, ajatella myös, että silloin meidän pitäisi antaa erikoisliikuntakortti myös polviartroosipotilaille, lonkkaartroosipotilaille, polvileikatuille, lonkkaleikatuille, alaselkäleikatuille.

Näen itse, että tämänkaltainen lymfatietauti, josta nyt on puhe, kuuluu sosiaali- ja terveystoimen alaiseen kuntoutukseen, ja itse asiassa terveyskeskuksen pitäisi huolehtia siitä, että meillä järjestetään omissa laitoksissamme, joissa on allas, allasryhmiä erityisesti tätä ryhmää varten. Nämä voivat käyttää ihan normaaliuima-altaita ja aivan normaaliuimahalleja omatoimiseen liikkumiseen ihan samalla lailla kuin muistakin perustaudeista kärsivät voivat. Toki kaikesta liikunnasta on aina hyötyä, mutta se, mihin raja vedetään, että liikuntakortteja itsestään tai alennuksia annetaan, niin minä katson, että se ei ole nyt tässä. Mutta hyvä, että asia arvioidaan uudelleen.

Valtuutettu Heimo Laaksonen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Yhdyn valtuutettu Meren ja Asko-Seljavaaran kannanottoihin, että tämä on ihan oikein hyvä vastaustulkinta kaupunginhallitukselta. Valtuutettu Frank Muttilainen on hyvin ansiokkaasti tätä asiaa ajanut, ja kiitos siitä hänelle. Me kävimme lautakunnassa monipuolisen keskustelun ja pohdinnan asiasta, ja kiitos lautakunnan, me saimme vuodella nopeutettua tätä, että tämä tulee sitten tänä vuonna muiden kanssa yhdessä käsit-

26.2.2020

telyyn, jolloin tämä tasapuolisuusnäkökulma toteutuu siinä. Muuten siinä olisi mennyt vuosi pidempään. Kyllä Muttilainen on saanut jo vuoden nopeutettua tätä tärkeitä asioita. Kiitos siitä hänelle.

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Sen verran valtuutettu Karhuvaaralle todettava, että en nyt lähtisi kuitenkaan laittamaan raajoja tässä mitenkään mihinkään vaakakuppiin toisiaan vastakkain, että mikä on tärkeämpi, mikä ei. Ehkä on tärkeintä, että ne ovat kaikki toimintakykyisiä tai niiden toimintakykyä edistetään tai ylläpidetään.

Mielestäni se on tässä tapauksessa, kun ihminen kärsii näinkin ikävää sairautta, ylipäätään jo snadi kädenojennus kaupungilta, jos tullaan vastaan tässä ja ? että pidetään itsensä kunnossa, koska ei ole kauhean helpoista asioista kyse. Näkisin sellaisen puolen tässä kuitenkin, että tämä ei pelkästään vaikuta fyysikkään, vaan kyllä tämä vaikuttaa ihan koko krooppaan hupusta lähtien.

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Tarkoitus ei ole panna eri raajoja vastakkain, vaan sitä yritin sanoa, että toimintakyky on erilainen riippuen vähän siitä, että mikä osa milloinkin vaurioituu. Nyt me avaamme joka ikiselle sairaudelle, ihmisillä on samantlaisia oikeuksia erityisuimakorttiin kuin mahdollisesti näillä ihmisillä, ja me avaamme antamalla tällaisen yhden sairauden kohdalla erikseen myönnettävän kortin, niin periaatteessa se avaa ihan erilaisen tulkinnan kuin mikä meillä on nyt käytössä. Sen vuoksi on erittäin hyvä, että nämä kliiniset perusteet tähän erikoisuimakorttiin käydään läpi erikseen. Tämä on terveydenhuollon asia. Tämä ei ole pelkästään liikunnan asia.

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

26.2.2020

En usko, että tässä mikään Pandoran lipas nyt avataan tai näin. Siellä on tosiaan aika paljon näitä eri sairauksia, mille kyseinen kortti myönnetään. Ettei tässä nyt lähdetä kyllä suosimaan mitään. Näkisin vain, että tämä on ikään kuin, miten voisi sanoa, balanssissa näin muuten. Ja tosiaan vertauskuvia jo tuonne muihin kaupunkeihin, missä asiaan on selkeästi osattu suhtautua sille kuuluvalla vakavuudella. ? outoa. Ettei tässä lähdetä suosimaan mitään varsinaisesti.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Tässä kun valtuutettu Muttilainen totesi, että voi tehdä vertailua muihin kaupunkeihin, niin vertailua jos tehdään, niin siinä on huomattava myös se, että on myös paljon sellaisia sairausluokkia ja -ryhmiä, joita Helsingissä on tässä piirissä, mutta sitten muissa kaupungeissa ei ole. Eli se vertailu ei välttämättä tuota sellaista lopputulosta, jos me lähdemme yhtenäistämään, mikä ehkä olisi toiveena.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä kaupunginhallituksen vastaushan suoraan sanoo, että tämä on yksi sairaus, joka otetaan arvioinnin kohteeksi sitten kun nämä yhdistetään. Ei kai meidän nyt kannata valtuustossa lähteä kieltämään tätä sairautta, että tässä on sellainen, minkä me otamme, ja tätä me emme ota. Vaan nyt kun Muttilainen on esittänyt lymfedeemaa, niin meillä on se siinä valikoimassa mukana, ja sitten se toimikunta, joka sen määrää, – ei ole varmaan kukaan meistä – valikoi sieltä ne tapaukset, jotka heidän mielestään ovat hyviä. Minusta se on hyvä, että Muttilainen on ottanut tämän esille, että tällainenkin sairaus on, joka hyötyy tästä allasjumpasta.

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Valtuutettu Peltokorpi, näin saattaa tosiaan olla, että on jotain eri sairauksia, mitä muissa kaupungeissa ei huomioida, mutta pitääkö nyt sille tielle lähteä? Ei ehkä kuitenkaan. Emmekö me voi myös pääkaupun-

26.2.2020

kina näyttää sitä esimerkkiä, että meillä löytyy jo nämä ja mitäs teillä on? Mutta ei jatketa tätä enempää.

Kiitän tosiaan kaupunginhallitusta vastauksesta ja kiitän hyvistä keskustelevista puheenvuoroista. Illanjatkoa.

66 §

Esityslistan asia nro 15

VALTUUTETTU OUTI ALASEN ALOITE MATALAN KYNNYKSEN PSYKIATRIAN YKSIKÖSTÄ

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tässä valtuutettu Alasen aloitteessa esitetään uuden ympärivuorokautisen hoidon yksikön perustamista sellaisille ihmisille, jotka tarvitsevat akuutisti apua elämäntilannekriisin vuoksi. Tässä vastauksessa on varsin hyvin kuvattu tämä hoitopolku, millä tavalla kriisissä olevia ihmisiä autetaan ja tuetaan ja millä tavalla pääsee ympärivuorokautiseen hoitoon. Tässä vastauksen perusteella tämä hoitopolku pitkälti on sama kuin psykiatrinen hoitopolku ylipäättänsä eli erilaisten mielenterveyden häiriöistä kärsivien ihmisten hoitopolku.

Se kysymys, mikä tässä minulle herää, on se, että vastaako tämä hoitopolku kaikissa tilanteissa niiden ihmisten tarpeita, joilla kyseessä on nimenomaan kriisireaktio, reaktio sellaiseen elämäntilanteeseen, joka on kestämaton. Tämä kriisiapu on tietyllä tavalla sellainen oma erityinen asiansa. Me emme hoida silloin ihmisiä, joilla on jokin psyykinen sairaus, vaan me hoidamme usein psyykkisesti terveitä ihmisiä, jotka joutuvat epänormaaliin tilanteeseen. Eli kriisihoidon tarkoitus on tukea sitä, että ihminen voi turvallisesti käydä läpi niitä tunteita, jotka on ihan normaaleja ja luonnollisia, vaikka ne voi olla hyvin kipeitä ja hajottavia. Sillä, miten tässä onnistutaan, voi olla isokin merkitys psyykkiselle selviytymiselle ja se voi ehkäistä erilaisia mielenterveyden häiriöitä.

Minulle tämän Alasen aloitteen ydinkysymys näyttäytyy sillä tavalla, että vaatisinko nimenomaan elämäntilannekriisissä olevan ihmisen aut-

26.2.2020

taminen jotakin eriluonteista, laadullisesti erilaista hoitoyksikkö kuin siten ihan tämä psykiatrinen hoito. Vaikka tämä selvitys sinänsä on seikkaperäinen ja hyvä, niin tämä ei ehkä ihan anna vastausta tähän kysymykseen, että palveleeko tämä hoitojärjestelmä, joka meillä on, riittäväällä tavalla nimenomaan kriisihoidon tarpeita ja nimenomaan ihmisiä, jotka reagoivat täysin normaalilla ja luonnollisella tavalla tilanteeseen, joka on sietämätön ja kestävä ja herättää erittäin vaikeita ja hankalia tunteita.

Sen takia näkisinkin, että olisi hyvä selvittää nimenomaan tästä kriisihoidon ja kriisissä olevien ihmisten tarpeitten näkökulmasta asiaa tarkemmin, ja esitän asian palauttamista valmisteluun siten, että selvitetään työntekijöitä, asiakkaita ja järjestöjä kuullen, miten tämä järjestelmä vastaa nimenomaan avuntarpeeseen akuuteissa elämäntilannekriiseissä ja onko siitä näkökulmasta tarvetta jollekin erilliselle yksikölle.

Kiitos.

Valtuutettu Mauri Venemies

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Ensinnäkin yleisesti kiitokset kaupungin viranhaltijoille ja kaupunginhallitukselle näistä valtuustoaloitteiden vastauksista, jotka nyt ovat ymmärrettävissä vähemmälläkin koulusivistyksellä, eli ne ovat 1 tai korkeintaan 2 A4:sta. Minähän tein tästä aloitteen aikanaan, että ne olisivat selkeämpiä ja lyhyempiä, eli kiitokset siitä.

Lähinnä sitten tähän aloitteeseen ja kaupunginhallituksen vastaukseen, niin kysyisin, että mitä tämä käytännössä tarkoittaa, kun puhutaan kynnyksetön palvelu. Siinähan sanotaan hyvä asia, että arvioidaan tämä henkilöstö määrä, että onko se riittävä, mutta kiinnostaisi, että mitä tämä kynnyksetön palvelu tarkoittaa, koska psyykesairaitten kohdalla se toimintakyky ei ole aina paras mahdollinen ja aktiivisuus ja taito hakea niitä palveluita ei aina ole hyvä, eli palveluiden saatavuus ja sinne pääseminen on tärkeää. Tämä kynnyksetön palvelu, tarkoittaisiko se sitä, että nykyistä helpommin eli vähempioireisena olisi mahdollista saada apua? Kun tuntuu, että tänä päivänä psyykkisten sairauksien kohdalla pitää olla todella sairas, ennen kuin pääsee hoitoon, vaikka pääsisi jonkun asiantuntijan kanssa juttelemaan. Eli onko se sitä tämä kynnyksetön palvelu, että pääsee johonkin rakennukseen sisälle muttei enää siitä eteenpäin? Näihin kysymyksiin haluaisin tarkennuksia.

26.2.2020

Tämä valtuutettu Vuorjoen palautusehdotus on mielestäni hyvä, ja kannatan sitä.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos hyvästä kysymyksestä, mitä tarkoittaa kynnyksetön hoito. Sitä olemme Helsingissä kehittäneet viime aikoina ja panostaneet nimenomaan siihen, että on mahdollisimman nopeata ja helppoa saada keskusteluapua myös elämäncriiseissä ja erilaisissa mielen järkkymisissä, joita tietenkin elämässä voi moni kohdata. Myllypurossa marraskuussa avattu matalan kynnyksen terveyskeskuksessa toimiva mielenterveyspalvelu Mieppi on siis tällainen uusi palvelu, jota ollaan nyt laajentamassa seuraavaksi. Seuraava on suunnitteilla jo Kalasatamaan ja on tarkoitus avata tämän vuoden aikana. Mieppi tarjoaa mielenterveyspalveluja, keskusteluapua elämäncriiseissä, ja sinne pystyy varaamaan ajan ihan omalla ajanvarauksella suoraan joko netistä, kävelemällä sisään tai puhelimitse. Tällä olemme pyrkineet juuri siihen, että ei ole mitään palveluohjausta tai jokainen, joka kokee, että tarvitsee keskusteluapua, pystyy varaamaan itselleen tai läheiselleen ajan. Olemme käyneet tietysti myös tutustumassa vastaaviin palveluihin, joita esimerkiksi on ollut muissa kaupungeissa, ja haluamme panostaa siihen, että on mahdollisimman helppoa tulla keskustelemaan.

Siellä keskeinen osa tietenkin on tämä nopeus, helppous, saavutettavuus, ja sen takia näitä matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja kehitetään ja laajennetaan, ja tarkoituksena on saada niitä kaikkiin kaupunginosiin. Siellä on myös olennaista tietenkin se, että miten ohjataan muihin palveluihin. Jos tarvitsee laajemmin sosiaali- ja terveyspalveluita, mielenterveyspalveluita tai esimerkiksi lyhytterapiaa, niin ohjataan sitten eteenpäin hoitoon. Joskus tietenkin nopealla keskusteluavulla voidaan saada nopeastikin elämäntilanne kuntoon ja hyvin nopea ja lyhytkin apu voi tässä olla hyödyksi.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Me tiedämme kaikki, että Helsingissä todella pitkään yksi ongelma on ollut se, että mielenterveyspalveluihin, nimenomaan ennaltaehkäiseviin sellaisiin, on ollut todella vaikea päästä ja on tällä hetkellä, ja myös kaupunkilaiset ovat hyvin eriarvoisessa asemassa tämän ongelman ää-

26.2.2020

rellä. Monet sitten, joilla on rahaa, pystyvät hankkimaan sitä apua ja tukea yksityisesti, esimerkiksi terapiapalveluita, mutta liian moni jää sen kriisin keskelle yksin, ja sitten vakavampia ongelmia saattaa tulla, kun kriisit kroonistuvat. Sinänsä todellakin kannatan lämpimästi tätä Anna Vuorjoen palautusesitystä.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä palautuksessa esitetään tosiaan selvitetävän, pitäisikö kaupungin perustaa elämäncriiseihin keskittynyt yksikkö. Helsinkiin on onneksi perustettu viime syksynä juuri tähän tarpeeseen vastaava palvelu eli matalan kynnyksen mielenterveyspiste Mieppi Myllypuroon, ja ykköstavoitteemme pitäisikin olla näiden Mieppien levittäminen ympäri kaupunkia. Lisäksi terveysasemille tarvitaan riittävät resurssit keskusteluapuun ja lyhytterapiaan. Aiemmin terveysasemalla työskennellessäni hoitopääsy esimerkiksi psykiatriselle sairaanhoitajalle ei ollut riittävää.

Mieppiin voi tosiaan ottaa yhteyttä elämäncriisissä tai myös muissa mielenterveysongelmissa ilman kriisiä, ja minulla on kyllä erittäin korkea luottamus siihen, että näillä mielenterveysammattilaisilla on korkealaatuista osaamista vastata juuri elämäncriisien hoitoon. Niihin täytty tosiaan saada sujuvasti ja matalalla kynnyksellä apua, ja hoidon ei pidä olla vain lääkitystä, vaan lyhytterapiaan täytyy päästä nopeasti.

Tässä alkuperäisessä aloitteessa on pohdittu ikään kuin pääsyä osastohoitoon tai johonkin tämäntyyppiseen elämäncriisitilanteessa, ja tässä tulevat mielestäni vastaan myös terveydenhuollon vaikuttavuusasiat ja resurssien priorisointi. Meillähän on nyt tosiaan psykiatrisia osastoja, joihin pääsee akuuteissa sairauksissa, ja sillä hinnalla, jolla me tavallaan nyt avaisimme uutta ympärivuorokautista osastohoitoa elämäncriiseissä olevilla, me saamme valtavan monta uutta Mieppiä ympäri kaupunki, ja sen pitäisi nyt ehdottomasti olla meidän ykköstavoitteemme.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Oli tosi hyvä kuulla apulaispormestari Vesikansalta, että keskusteluapua elämäntilannekriiseihin on tarjolla ja matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja kehitetään. Tuossa kohdassa 6 tässä kokouksessa ai-

26.2.2020

kaisemmin totesin, että hesarikin on raportoinut, että nyt useat helsinkiläiset psykiatriapotilaat jäävät käytännössä ilman hoitoa. Tässä ovat lääkärit kommentoineet asiaa, että nykyinen avohoitojärjestelmä tarkoittaa joissain tapauksissa ihan tällaista näennäishoitoa, jossa lääkäri ei itse asiassa tapaa edes potilasta. Eli mitä ilmeisimmin näitä mielenterveyshoitopaikkoja näyttää olevan liian vähän, ja on luotettu tähän avohoitojärjestelmään, joka ei sitten autakaan kaikkia potilaita tarvittavalla tavalla. Näitä elämäntilannekriiseihin liittyvien mielenterveyspalvelujen kehitystarpeita on tosiaan syytä selvittää, ja kannatan lämpimästi valtuutettu Vuorjoen palautusehdotusta.

Kiitos.

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Ymmärrän tämän tarpeen, mutta en ymmärrä oikein tätä esityksen sisältöä. Siis ehdottomasti on selvää, että mielenterveyspalveluiden taso tässä kaupungissa ei vastaa tarvetta, mutta tämä kysymys, kun niin kun olemme kuulleet täällä, niin tässä on nimenomaan näitä elämäntapakriisihallintatapoja pyritty selvittämään. Että eihän... Minulle jäi oikeastaan vähän epäselväksi nyt tämän palautusesityksen tosiasiallinen sisältö, ja sitä vähän täsmentäisin. Niin kuin tuossa kuultiin esimerkiksi Vanhasen puheenvuorossa, että se, että sitä hoitoa ei saa, on resursikysymys. Meidän pitäisi miettiä, mitä teemme, että auttaako nimenomaan elämäntapakriisien hoitoon keskittyneen uuden yksikön perustaminen siihen perusongelmaan, miten se hoito olisi helpommin saatavilla ylipäänsä. Samaan aikaan meillä on näitä matalan palvelun järjestelmiä pyritty olemassa olevilla resursseilla kehittämään. Mutta en ymmärrä tätä esitystä. Ymmärrän sen motiivin kyllä ja eetoksen, siinä ei ole vikaa, mutta onko tämä nyt järkevä tapa pistää prosessia eteenpäin, tätä kysyn.

Valtuutettu Katju Aro

Kiitos.

Kiitos valtuutettu Vuorjoelle tästä palautusehdotuksesta. Kannatan sen sisältämää ajatusta siitä, minkä tulkitsen näin, että siinä on nyt olennaista erityisesti se, että kuullaan sosiaali- ja terveystoimen työntekijöitä eli siellä niin sanotussa rajapinnassa asiakkaita tapaavia ja sitten itse asiakkaita ja järjestöjä, jotta tämä tavallaan todellinen käsitys siitä hoitoonpääsystä ja hoidon riittävydestä tulisi meille kaikille tiedoksi. Samaan aikaan kuitenkin Mieppi on aika vastikään aloittanut, ja meillä ei

26.2.2020

ole siitä vielä ihan hirveästi kokemuksia. Olisin mielelläni ikään kuin kuullut siitä, että kuinka hyvin se on alkanut toimia, eli voisin tavallaan tätä kuulemista kuulla, mutta tämä palautus tuntuu ehkä vähän järeältä aseelta sen varmistamiseksi, eli ainakin pontta tähän liittyen ehdottomasti voisin kannattaa. Sen sijaan se, että sen lisäksi selvitetään, tuleeko kehittää uusi yksikkö, kun näitä kehittämistoimenpiteitä on jo tehty, niin se tuntuu vähän hankalalta. Näistä syistä vähän epäröin tätä palautusta ja juuri näistä samoista syistä kuin Tuomas Rantanen, että en ihan ymmärrä tämän palautusesityksen sisältöä.

Sinänsä tämä ongelma on todella tunnistettava. Minuun on myös otettu moneen kertaan yhteyttä, kun hoitoon ei kerta kaikkiaan ole päässyt myös hyvin vakavissa ihmisen henkeä uhkaavissa tilanteissa, ja sen takia tähän ongelmaan on löydettävä ratkaisuja, mutta että onko tämä se oikea tapa, siitä en ole varma.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä valtuutettu Rantanen pyysi vähän vielä avaamaan tämän esityksen sisältöä. Ehkä se ydin on se, että tässä palautusehdotuksessa ei tähdätä siihen, että me arvioitaisiin mielenterveyspalveluidemme saamista tai mielenterveyspalvelujärjestelmäämme ylipäättänsä, vaan arvioidaan spesifisti, miten tämä järjestelmä toimii sellaisen erityisryhmän kanssa kuin sellaisten ihmisten kanssa, joilla avun tarve lähtee nimenomaan elämäntilannekriisistä. Joilla ei siis välttämättä ole mitään psyykkistä häiriötä tai mitään varsinaista mielenterveydenongelmaa, vaan joilla on ikään kuin kriisiavun tarve. Se on eri kysymys kuin se, että onko meillä ylipäättänsä mielenterveyspalveluita riittävästi tai onko meillä ylipäättänsä mielenterveyspalvelujärjestelmässä toimivat ketjut. Nimenomaan tämän palautuksen idea on se, että selvitetään tämän tietyn avun tarpeessa olevan ihmisryhmän, tietyn asiakasryhmän eli elämäntilannekriisien takia apua tarvitsevan asiakasryhmän toisaalta kokemuksia ja toisaalta sitten asiantuntijoiden kokemuksia siitä, miten tämä järjestelmämme vastaa heidän tarpeisiinsa. Sitten siinä erityisesti olennaista on, että kuullaan työntekijöitä, jotka ovat asiakasrajapinnassa ja sitten asiakkaita ja toisaalta järjestöjä, jolle usein kertyy näistä asioista kokemusta.

Kiitos.

26.2.2020

Valtuutettu Mauri Venemies

Kiitos, arvon puheenjohtaja.

Sallittakoon tässä vaiheessa pieni taaksepäin katsominen. Muistan kun pari–kolmekymmentä vuotta sitten tuli tällainen linjamuutos, eli näitä psykiatrisia sairaansijoja vähennettiin satoja kappaleita, ja idea, että potilaat siirtyvät avohoitoon, mikä on mielestäni hyvä, jos potilas pärjää siinä omassa elinympäristössään ja saa sillä tavalla avun. Mutta kaikkien kohdalla se aina toimi. Muistan kun Nikkilät ja muita paikkoja suljettiin, ja kysyin kollegalta, että mitä näille potilaille nyt kuuluu, jotka on siirretty avohoitoon sieltä Nikkilästä ja muualta, niin kollega tuumasi, että lääkkeet ovat jääneet ottamatta ja ne ajavat kolmosen ratikassa ympärää. Eli se oli se reaalitilanne monen kohdalla valitettavasti, kun lääkkeet jäivät todella ottamatta ja se elämänote on kadonnut.

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Olin vuonna 1980 Helsingin mielenterveyskomitean puheenjohtaja, ja silloin löydettiin kaikkiaan 25 eri tahoja, jotka tarjosivat mielenterveyspalveluja. Mietittiin jonkin sortin yhtenäisneuvolan rakentamista. Nyt on tietysti toinen kysymys. Jos käsitellään vain tavallisia elämäntilanteeseen liittyviä kriisejä, niin meillä on noin 100 paikkaa, joihin ihmiset voivat yhteyttä, mutta kriisit ovat hyvin erilaisia. Takuusäätiö hoitaa ylivelkaantuneita, velkaneuvojat niini kään. Seta hoitaa mahdollisia sen alan pulmia. Sexpo hoitaa tiettyjä pulmia, ja rikosuhripäivystys jotakin pulmaa. Perheasiain neuvottelukeskuksesta on tietysti jonoa jonkin verran, ja AIDS-tukikeskuksessa tai tuolla Diakonissalaitoksessa käy 60 % HIV-positiivisesta ja niin edelleen ja niin edelleen. Kouluissa on sosiaalityöntekijöitä, terveyssisaria ja sairaanhoitajia, ja järkevintä tietysti on, että siellä ovat myös opettajat, jotka kuuntelevat, ja kaverit kun kuuntelevat.

On täysin mahdotonta tehdä sellaista järjestelmää, jossa kaikkien ihmisten arkipäiväiset sinänsä suuretkin ongelmat käsiteltäisiin noin vain jossain, jota ei nimitetä mielenterveysyksiköksi. Mutta on toki luotavissa matalan kynnyksen hommia. Hesperian sairaala oli sellainen, että kuka tahansa kun käveli sisälle, otettiin vastaan. Makuupaikkoja oli siellä poliklinikalla kohtuullisen vähän. Samaten Kallion alkoholipoliklinikalla päiväsaikaan 200 miestä tuli. Saivat pestä vaatteensa, ja kaikki välittömästi otettiin hoitoon. Jok'ikinen sai samana päivänä kaikki tarpeet tyydytettyä. Lisäksi Hakaniemen kaupunkikuva siistiytyi, kun vaatteet oli

26.2.2020

pesty. Minä suhtaudun epäilyksellä hiukan tällaisen yleisen vastaanottojärjestelmän luomiseen.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Kiitos.

Vielä kerran muistutan, että meillä on nyt uutena asiana sen vuoden 1980 jälkeen myös Mielenterveystalo. Sen digitaaliset palvelut ovat laajasti käytössä. Siellä on erillinen asiantuntijalääkäriportaali, johon pääsee läheteellä. Matalan kynnyksen mielenterveysasioihin apua hakevista suuri osa on jo aika nuoria, ja he ovat halukkaita käyttämään Mielenterveystaloa ja näitä digitaalisia ohjauksen keinoja, silloin kun puhutaan todella matalan kynnyksen palveluista.

Valtuutettu Zahra Abdulla

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiva kuulla. Kyllä meille on nyt lueteltu yli 100 erilaista mahdollisuutta, mutta pitäisi siitä huolimatta muistaa se, että Suomi on ykkösmaa tilastoja katsottuna se itsemurhia. Se on todella surullista luettavaa. Minun mielestäni kaikki, mikä auttaa ihmisiä löytämään hädän hetkellä apua, niin pitäisi panostaa, ja ennaltaehkäisytyö on kaikkein paras.

Valtuutettu Alviina Alametsä

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitän tästä aloitteesta ja hyvästä keskustelusta. Mietin, että tosiaan meillä Helsingissä on nyt onneksi aika hyvä tahtotila edistää tätä matalan kynnyksen mielenterveystuen saamista esimerkiksi meidän yhteistuumin täällä valtuustossa hyväksymämme Mieppi-aloitteen kautta. Eli siinä, että ihminen voi kävellä vain sisään ja saada sitten välittömästi mielenterveyden apua. Toivon, että Helsinki myös onnistuu edistämään yhä laajemmin lyhytterapioiden saatavuutta. Kaikki tämä keskustelu on tarpeen, ja yritetään ehdottomasti tehdä tästä vielä pitkäjänteisempi ja laajempi prosessi, että kaikkialla Helsingissä, eikä vain Myllypurossa, olisi sellaisia tukipisteitä saatavilla.

26.2.2020

67 §

Esityslistan asia nro 16

VALTUUTETTU ARJA KARHUVAARAN ALOITE KOTONA ASUVIEN IKÄIHMISTEN YKSILÖLLISEN KUNTOUTUKSEN TEHOSTAMISESTA

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos kaupunginhallitukselle vastauksesta, samoin kuin sosiaali- ja terveystoimelle. Nostan tätä asiaa esiin ihan sen takia joka vuosi, että vähän pysyisi myös valtuusto kärryillä, mitä lääkinnällisen kuntoutuksen ja kotikuntoutuksen rintamalla Helsingissä kuuluu. Toimintaa on tehostettu vuosien aikaan huomattavasti. Enää ei puhuta vain psykososiaalisesta kuntoutusotteesta, vaan myös tämä fysiikka on otettu siihen mukaan. Nyt toteutetaan eräänlaista arkikuntoutusta, jolla toimintakykyä kotona asuville halutaan parantaa. Mutta vielä toivoisin, että tätä kuntoutusta ei pelkästään käsiteltäisi liikunnan ja kotiohjeiden ja TV:ssä annetun ohjeen tai digitaalisesti annettujen jumppaohjeiden muodossa, vaan huomioitaisiin se, että oikeasti toiminta-, psyko- ja fysioterapia ovat myös lääkkeitä. Niillä tulee voida myös hoitaa sairautta ja sen sairauden aiheuttamaa toimintahaittaa. Siitä on kuitenkin selvää näyttöä olemassa, ja kotikuntoutuksen tavoitteen pitäisi olla tukea nimenomaan tarvittaessa sitä kuntoutusta, muutenkin kuin vain tällaisen pienen intervention kautta. Minusta on tosi hienoa, että on avattu mahdollisuus myös laituskuntoutukseen, ja toivon, että tämä tuleva muutos palveluseteleiden käytössä kuntoutuksessa tule vielä lisäämään entisestään tätä yksilöllistä kuntoutusmahdollisuutta.

Kiitos.

26.2.2020

68 §

Esityslistan asia nro 17

VALTUUTETTU PETRUS PENNASSEN ALOITE KOTIHOITAJIEN ASIAKASKOHTAISEN AJANKÄYTÖN HARKINNAN LISÄÄMISESTÄ

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos paljon, puheenjohtaja. Hyvät kollegat.

Helsingissä on kotihoidossa hoitajapula, eli hoitajat ovat laajasti kertoneet ongelmaksi, että heidän asiantuntemukseensa ei luoteta eikä heitä kuunnella työn organisointiin ja kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä. Tämä hoitajien Super-liitto toteaa: ”Hoitajien ääntä ei ole kuultu eikä epäkohtiin ole puututtu, vaikka asiat ovat olleet työnantajan ja päättäjien tiedossa. Hoitajapula on seurausta tästä välinpitämättömyydestä”. Helsingin sote-toimiala kokeili hoitajien ja heidän tiimiensä itseohjautuvuuden lisäämistä, ja sieltä tuli toteamukseksi kotihoidossa ja ryhmäkodissa itseohjautuvuutta kokeilleilta, että töihin on nykyään entistä kivempi tulla. Toisaalta on hoitajia, jotka ovat lähteneet ja kertoneet, että siellä on niin ikävä olla, että he eivät halua jatkaa, vaikka muuten työ onkin tärkeätä. Myös sanottiin, että työn imu ja kiinnostavuus ovat nousseet huomattavasti tällaisessa joulukuussa järjestetyssä itseohjautuvuushankkeen seminaarissa.

Kotihoidon laadun ja resurssien parantamiseksi tein valtuustoaloitteen hoitajien päätäntävällän lisäämisestä liittyen yksittäisten asiakaskäyntien organisointiin, koska kuka tuntee paremmin ne potilaan tai asiakkaan tarpeet sillä hetkellä kuin hoitaja, joka on siellä paikan päällä asiakaskäynnillä. Hänen asiantuntemustaan on syytä käyttää tehokkaasti hyödyksi. Tähän päätösehdotukseen liitetyn sote-toimialan vastauksen mukaan nykyjärjestely on hyvä, koska kotihoitajan ammattitaitoa vastaava toimenkuva lisää hoitajan työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia. Kuulostaa siltä, että tällainen rajoitettu toimenkuva olisi jotenkin hyvä asia. Taas hoitajilta saadun palautteen perusteella työtyytyväisyys ja hyvinvointi ei kuitenkaan ole hyvällä tasolla. Aloitteen aiheena olleesta hoitajien päätösvallan kehittämisestä ei siinä toimialan vastauksessa oikein mainita mitään, eli unohtuukohan tämä itseohjautuvuuskokeilu ja se myönteiset tulokset tässä yhteydessä jostain syystä.

26.2.2020

Keskustelin tästä asiasta laajasti esimerkiksi vanhustenhoidon professori Liina-Kaisa Tynkkysen kanssa. Hänen mukaansa hoitajan oman päätösvallan lisääminen on tärkeä kehityskohde työtyytyväisyyden ja hoidon laadun parantamiseksi. Toisaalta Työterveyslaitoksen professorin mukaan työn pienimuotoinen muokkausmahdollisuus, niin sanottu tuunausmahdollisuus, tutkitusti yleisesti parantaa sekä työsuorituksen laatua että työntekijän motivaatiota. Keskustelin myös laajasti sote-toimialan johtajien kanssa, ja tämä tavoite hoitajien kuulemisen parantamisesta ja heidän asiantuntemuksensa huomioonoton parantamisesta on ihan yhteinen. Siksi teen ponsiesityksen, jonka muotoilu kävin läpi kotihoidon johtajan Seija Polven kanssa täältä Helsingin sote-toimialaltamme, ja tämä ponsimuotoilu on näin:

Valtuusto pyytää selvittämään mahdollisuutta lisätä hoitajien kuulemista heidän työnsä ongelmakohdista ja heidän päätösvaltaansa oman työnsä organisoinnista kulloisenkin asiakastarpeen perusteella esimerkiksi itseohjautuvuuden kehittämishankkeen yhteydessä.

Kiitos, jos voitte kannattaa tätä ehdotusta, niin me autamme parantamaan kotihoidon laatua, organisointia ja toivottavasti saamaan lisää hoitajia sinne, että tämä hoitajapula poistuisi.

Kiitos.

Valtuutettu Mauri Venemies

Kiitos, arvostettu puheenjohtaja.

Ymmärrän tästä Pennasen tekemästä valtuustoaloitteesta 2 asiaa. Ensimmäinen on se, että sieltä ruohonjuuritason työntekijä, hoitajatasolta voi tulla ihan hyviä kehittämisideoita. Toinen asia, jonka ymmärrän tässä aloitteen taustalla, on, että siellä kotihoidettavan tilanne voi muuttua ja vaihdella hyvinkin nopeasti. Eli kun se hoitaja Olga porhaltaa pää kolmantena kätenä sinne Alma katsomaan, niin siellä onkin tilanne muuttunut. Viime viikolla riitti 10 minuuttia, nyt vaadittaisiin vartti enemmän. Minusta tämä ajatus on hyvä, ja sen vuoksi minä kannatan valtuutettu Pennasen tekemää ponsiesitystä.

Ledamoten Björn Månsson

Ordförande.

26.2.2020

Jag bad också om ordet för att stöda det här klämförslaget.

Kansainvälistä kokemusta on muistaakseni erityisesti Hollannista siitä, että kaikki työolosuhteet ja palvelut ovat parantuneet tästä itseohjautuvasta toiminnasta. Eli kannatan ja toivon, että tälle Petruksen, anteeksi, valtuutettu Pennasen ehdotukselle löytyy laajaa kannatusta.

Apulaispormestari Vesikansa

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Jottei synny väärää käsitystä itseohjautuvuudesta, joka on todella tärkeä asia ja sitä nimenomaan olemme Helsingissä edelläkävijänä olleet kehittämässä myös kotihoidossa, niin muutama asia vielä tähän aiheeseen liittyen. Olemme siis 2016 aloittaneet ensimmäisinä Suomessa näiden itseohjautuvien tiimien tuomisen kotihoitoomme, ja siinä on ollut yhtenä inspiraationa juuri Hollannin malli, jota Suomessakin on paljon käyty opiskelemassa. Siinä ajatuksena on siis, että se kotihoidon tiimi ja ryhmä ottaa nimenomaan sen työntekijöiden kaiken osaamisen ja kokemuksen entistä tehokkaammin käyttöön, ja he pystyvät entistä paremmin ja vapaammin päättämään myös työn organisoinnista. Myös esimiehen rooli tietenkin tässä muuttuu, koska hän ei ole enää se esimies, joka sillä totutulla tavalla johtaa. On tietenkin tärkeä henkilö, mutta toimii ikään kuin valmentajana tälle tiimille, joka tekee itse päätöksiä.

Meillä on myös tehty opinnäytetyötä. Näitä tiimejä on laajennettu, ja pidän itse erittäin tärkeänä, että itseohjautuvuutta viedään erilaisissa hoitotiimeissä eteenpäin, mutta näin todella tehdäänkin, ja tiedän, että valtuutettu Pennanen on keskustellut myös meidän näitä kehittämishankkeitamme vetäneiden kanssa. Haluan valtuutetuille korostaa, että paljon on käynnissä jo todella nyt, ja esimerkiksi kun viime vuonna saimme myös AVI:ta huomautuksia kotihoidon toiminnasta, niin koko henkilökuntaa kuullen käytiin läpi niitä tuloksia. Tämä kuuleminen on tärkeä osa sitä yhteistä vuoropuhelua, koska siinä, millä tavalla me saamme palvelut järjestettyä, henkilöstö on tietenkin aivan avainasemassa, että he ovat yhdessä tekemässä tätä työtä helsinkiläisten hyväksi.

Eli paljon tapahtuu jo nyt, ja halusin selventää tätä valtuutetuille.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

26.2.2020

Arvoisa puheenjohtaja.

Tarkoittiko apulaispormestarin puheenvuoro sitä, että nämä itseohjautuvat tiimit ovat jo käytössä? Ettemme voi enää sitä ehdottaa, kun ne ovat jo olemassa.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos apulaispormestari Vesikansalle hyvästä vastauksesta. Kaupunkihan tekee, niin kuin Vesikansa totesi, tässä paljon jo tällä hetkellä kotihoidon työntekijöiden kanssa yhteistyötä ja on kuullut työntekijöitä työhön liittyvissä asioissa. Muista itse, että esimerkiksi tästä työpäivän aikana tapahtuvasta kulkemisesta työntekijät ehdottivat aikanaan, että voitaisiin lisätä pyöräilyä ja muuta kevyen liikenteen avulla tapahtuvaa siirtymää paikasta paikkaan, ja tätä kautta sitten kaupunki myös tarjosi näitä pyöriä työntekijöille. Tämä esimerkiksi koettiin erittäin hyväksi. Siinänsä itselläni ei ole mitään valtuutettu Pennasen pontta vastaan, ja on tietysti tärkeätä, että kaupunki kehittää tätä työntekijöiden kuulemista jatkuvasti, mutta erityisesti täällä sote-alalla olen kuullut, että työntekijät ovat myös olleet varsin tyytyväisiä tähän toimialan tekemiseen.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluan selventää vastaustani valtuutettu Asko-Seljavaaralle ja kaikille muillekin. Todella näin: itseohjautuvuutta on otettu käyttöön jo vuodesta 2016 lähtien, ja sitä ollaan laajentamassa, eli paljon tapahtuu jo nyt.

Kiitos.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos apulaispormestari Vesikansalle tästä tilanteen selvittämisestä. Tosiaan itsekin soittelin laajasti sote-toimialalle ja näille tutkijoille aiheesta, ja tässä itseohjautuvuushankkeessa on ollut kyse juuri nimenomaan tällaisesta tiimikohtaisesta itseohjautuvuudesta tätä Hollannin Buurtzorg-mallia seuraten hieman. Tässä kävi ilmi näissä keskusteluis-

26.2.2020

sa, joita kävin, ja myös tässä päätösehdotukseen liitettyssä vastauksessa, että tätä itse varsinaista hoitajan omaa, hänen nimenomaista kuulemistaan ei siinä itseohjautuvuushankkeessa ilmeisesti niin paljon ole korostettu. Se on nimenomaan se tiimi, ja näkisin, että tässä on tärkeää sekä että on itseohjautuva tiimi, mutta että siinä tiimin sisällä sitten kuunnellaan vahvasti sitä ohjaajaa ja annetaan hänelle mahdollisuuksia sen työn yksityiskohdista itsekäin päättämiseen, silloin kun se on järkevää. Eli että se ei ole pelkästään, että se tiimi ? vaan hoitajaa myös kuullaan enemmän henkilökohtaisesti ja hänellä on myös omaa päätösvaltaa yksityiskohdista, silloin kun se on järkevää ja mahdollista. Tämä oli se minun ponsiesitykseni pointti.

Kiitos.

Valtuutettu Mauri Venemies

Kiitos, puheenjohtaja.

Eli on olemassa itseohjautuvia tiimejä ja sitten, niin kuin Petrus Pennanen perää, että olisi tällä työntekijällä sitä mahdollisuutta itseohjautuvuuteen. Mutta onko ongelma, että itseohjautuvuuden raamit on määritelty niin pieneksi, että sitä joustavuutta ei ole tarpeeksi? Kun se on ylhäältä määrätty, minkä verran saa itse ohjata, ja siitä muodostuu tämä ongelma, että se ei käytännössä sitten ideaalisti toimi.

71 §

Esityslistan asia nro 20

VALTUUTETTU JUHANI STRANDÉNIN ALOITE BUSSIPYSÄKKIEN LEVENTÄMISESTÄ
KAUPINTIE 11 KOHDALLA

Valtuutettu Juhani Strandén

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä kaupungin vastauksessa oli hivenen epäkohtia, mitä siinä tuotiin esille. Siinä ei otettu huomioon esimerkiksi näiden hälytysajoneuvojen

26.2.2020

esteetöntä kulkua ja muutamia muita seikkoja. Teen tästä palautusesityksen, kunhan tässä saan koneen auki ja saan vietyä sen tänne järjestelmään.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tuen tätä Strandénin palautusehdotusta. Se on tärkeätä, että ne hälytysajoneuvot pystyvät kulkemaan esteettömästi. Tällaisissa paikoissa, joissa on tosiaankin bussipysäkki niin kapealla kohdalla, että jos se bussi on pysähtynyt siihen, liikenne ei pääse siitä ohi, niin siinä tietenkin voi tulla sellainen ongelma, että hälytysajoneuvot eivät pääse siinä tavoiteajassa kohteeseensa. Minun käsitykseni mukaan kaupunki on saanut tässä jossain kohtaa nootteja siitä, että nämä hälytysajoneuvot eivät pääse kohteisiinsa riittävän nopeasti. Tämä on yksi sellainen tapa, jolla siihen ongelmaan voitaisiin puuttua. Tosiaankin tästä syystä toivon, että voitte äänestää tämän palautusesityksen puolesta.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Ebeling

Puheenjohtaja.

Tuo kysymys siitä, että yksityisautoilu ? ja hälytysajoneuvoilla on mahdollisuus liikkua riittävän hyvin, on tärkeä kysymys, ja minusta olisi suotavaa, että valtuutettu Strandén saisi tämän pontensa pian aikaiseksi, että pääsisimme siitä äänestämään.

Valtuutettu Juhani Strandén

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tässä nyt juuri olen laittamassa sitä tähän järjestelmään. Katsotaan, päästään pikkuhiljaa lukemaan se tähän näin. Teen asiasta palautusesityksen sillä perusteella, että kaupungin vastine on puutteellinen myös siltä osin, että esimerkiksi pelastuslaitokselta ei ole vaivauduttu edes kysymään mitään kantaa hälytysajoneuvojen esteettömän kulun parantamiseksi. Tällä hetkellä se on ongelma, koska tilaa väistämiseen siellä ei ole korkeiden reunakivien takia. Myös kolaritilanteessa bussiliikenne ei pääse ohittamaan, vaan joutuu odottamaan, kunnes kolari on

26.2.2020

saatu raivattua pois. Kaupungin tulee pohtia myös, millä muilla järjestelyillä kaikkien liikennemuotojen sujuvuutta pystyttäisiin parantamaan. Tämä on nyt julkaistu.

Valtuutettu Vesa Korkkula

En taida tähän ottaa kantaa. Kysyn vain sen, että jatkossakin jos meillä tulee tällaisia vastaavia tilanteita, niin odottelemmeko me rennosti vain sitten, että kukin saa laitettua oman palautusehdotuksensa tai muun järjestelmään vai kuinka tehdään. Ei sillä nyt ole väliä yksittäistapauksen kannalta, mutta näin periaatteessa.

Kiitos.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatetaan uudemman kerran palautusesitystä.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihan haluan vain tähän nimenomaiseen tapaukseen sanoa sen erittäin lieventävän asianhaaran, että valtuutettu Strandén pääsi juuri sisälle saliin tässä kohdassa. Sen takia tämä ei ollut mikään ihan tavanomainen tilanne.

Kiitos.

26.2.2020

73 §

Esityslistan asia nro 22

VALTUUTETTU JENNI PAJUSEN ALOITE KOULUJEN HÄVIKKIRUUAN TARJOAMISESTA NUORISOTILOISSA

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Hävikkiruoka-asia tulee hyvin usein esiin erilaisien aloitteiden muodossa, joten ajattelin, että kerron hiukan tarkemmin hävikkiruusta Helsingissä. Ruokapalveluthan tilataan palveluntuottajilta. Suurin osa, noin 70 %, ruuasta tulee palvelukeskukselta ja loput sitten eri palveluntuottajilta. Käytännössä kaikki palveluntuottajat tietysti pyrkivät mahdollisimman pieneen ruokahävikkiin. Yleensä siis ylijäämäruoka, jota ei ole pantu vielä tarjolle, käytetään sitten esimerkiksi seuraavana päivänä vaihtoehtona, eli kaikki ruoka, joka jää syömättä, ei ole todellakaan vielä hävikkiä. Yleisesti ottaen kouluissa henkilöstöllä on mahdollisuus ostaa lounaalta jäänyttä ruokaa kotiin. Yli jäävä ruoka siis kaiken kaikkiaan on sen palveluntuottajan omaisuutta, ei kasvatuksen ja koulutuksen toimialan. Eli palveluntuottaja on se, joka sitten päättää tästä hävikin käytöstä.

Niin kuin sanottu, koska meillä on aika monta, jotka sitä ruokaa siellä koulussa valmistavat tai kouluille valmistavat, niin minulla on ollut mahdollisuutta nyt saada palvelukeskukselta lähinnä näitä lukuja. Siellä on laskettu – tämä on heidän yhteiskuntavastuuraportistaan – että ruokahävikkiä on keskimäärin 2,5 tai 2,5 % per päivä, yhteensä noin 260 kiloa päivässä, jossa sitten pakkausten osuus on noin 20 %. Kaiken kaikkiaan, koska siis meillä on yli 500 toimipaikkaa, johon pelkästään palvelukeskus toimittaa ruokaa, on tietysti vaikea ruokahävikkiä arvioida, koska kaikki biojäte menee samaan paikkaan tai samoihin biojäteastioihin.

Tuossa näkee projekteja, mitä meillä on ollut kaiken kaikkiaan. Meillä on ollut erilaisia. Ehkä mielenkiintoisin on tuo Lunchie. Eli nythän tavoitteena kun on, että sitä hävikkiä ei synny, niin on tärkeää tietysti tietää, onko jonain tiettyinä päivinä sitä hävikkiruokaa jostain koululta tai jos tällainen järjestetään, saatavissa. Siinä tietysti voi olla tällainen applikaatio avuksi, että tiedetään, missä on jäänyt. Tuo Urban Food myös

26.2.2020

tämäntyyppinen, eli että voidaan tarkistaa etukäteen, kannattaako läheteä sitä ruokaa hakemaan.

Nyt sitten oikeastaan tähän aloitteeseen liittyen Torpparinmäen koulu ja nuorisotalo ovat aloittamassa pilottia, kun saavat käytännön asiansa sovittua, ja tätä ylijäämäruokaa pystytään sitten hyödyntämään nuorisotalossa tämän aloitteen mukaisella tavalla. Hävikkiviikko on syksyisin. Tänä vuonna se on 7.–13.9. koulussa, ja siinä on tarkoitus sitten kaikella tavalla valistaa nuoria, joita tämä asia tosi paljon kiinnostaa. Itse asiassa perjantaina olen esimerkiksi Sibeliuksen lukiossa keskustellessa tästä asiasta, ja nuoret pitävät tätä hyvin tärkeänä asiana, ja siinä mielessä tällaiselle hävikkiviikolle on kysyntää.

Mutta tässä on sitten niitä haasteita vielä viimeisellä slidella ylijäämäruuan hyödyntämisestä. Eli tietenkin ei voida koulujen tilaan päästää ihan ketä tahansa, vaan on tietenkin tärkeitä, että turvallisuus kyetään takaamaan. Kaskolla myöskään ei ole ikään kuin henkilöstöresursseja tämän jakelun valvontaan. Sitten tietysti se, että ruokaa jää hävikkiin kovin epäsäännöllisesti ja myös jotain tiettyä jää, jotain tiettyä ei. Ei välttämättä koko ateriaa, vaan jotain tiettyjä tuotteita. Emme tietenkään halua, että kukaan sairastuu siitä ruuasta, mitä sitten hävikkiruokana myydään, eli tietenkin tämä, että onko ruoka ollut jo tarjolla, onko sitä kuumennettu. Nämä asiat ovat tosi tärkeitä. Joka tapauksessa tietenkin ei voi ajatella, että siellä koululla organisoitaisiin jotakin valtavaa kuljetusaikataulu- tai jotain muita kysymyksiä, vaan sitten pitäisi nimenomaan sen, joka sitä ruokaa haluaa, järjestää omat aikataulunsa ja asiansa itse.

Kiitoksia.

Valtuutettu Jenni Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olen erityisen iloinen siitä, että Helsinki on aloittamassa kokeilun koulujen hävikkiruuan tarjoamiseksi nuorisotiloissa maksutta iltapäivisin. Tällä kokeilulla isketään monta kärpää yhdellä iskulla: vähennämme konkreettisesti ruokahävikkiä ja ilmastopäästöjä, parannamme nuorison arkea ja edistämme samalla kiertotaloutta ja yhteisöllisyyttä. Ensimmäinen kokeilu on tarkoitus toteuttaa Torpparinmäen peruskoulussa ja nuorisotaloilla. Helsingin kouluissa ruokahävikkiä on vähennetty monin eri tavoin osaavan henkilökuntamme johdolla. Aiheesta on tehty aiemminkin lukuisia aloitteita, nuorisoaloitteita, valtuustoponsia, selvityksiä, projekteja ja kokeiluja. Moni kokeiluista on kuitenkin jäänyt vakiinnut-

26.2.2020

tamatta. Siksi onkin tärkeää, että nyt aloitettava kokeilu toteutetaan riittävän laajasti ja pitkäjänteisesti. Yllätyksekseni lukuisista kokeiluista huolimatta kouluruokahävikin määrää ei kuitenkaan seurata yhdenmukaisesti Helsingin kouluissa ja päiväkodeissa kokonaiskuva on vaikea saada ja hävikkiä vähentää ilman systemaattista seurantaa. Tämän takia ehdotan valtuustolle seuraavaa pontta:

Hyväksyessään aloitteen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet seurata ja tilastoida ruuan hävikkiä yhdenmukaisesti kaikissa Helsingin kouluissa ja päiväkodeissa. Ruokahävikin seuranta pitää tietenkin toteuttaa niin että siitä on mahdollisimman vähän ylimääräistä vaivaa henkilökunnalle.

Ruokahävikin vähentäminen on tärkeässä roolissa ilmastotalkoissa ja kiertotalouden edistämisessä. Ruuantuotannolla on suuret hiilidioksidipäästöt, jopa viidennes kulutuksen ilmastopäästöistä. Yli puolet Suomessa syntyvistä Itämeren rehevöittävästä päästöistä syntyy ruuantuotannosta. Syntyneitä päästöjä voidaan pitää turhina ruuan päätyessä jätteeksi.

Tällä aloitteella toteutuva kokeilu on pisara meressä toimista, joita voimme tehdä ruokahävikin vähentämiseksi. Meidän ei Helsingissä tarvitse keksiä pyörää uudestaan. Esimerkkejä onnistuneista toimintamalleista syntyy ympäri Suomea ja maailmaa. Suuri kiitos kaikille aloitetta tukeneille, vastausta valmistelleille ja myös Laura Rissaselle, jonka kanssa yhdessä tämän aloitteen laadimme. Työ jatkuu ruokahävikin ja päästöjen vähentämiseksi sekä nuorten arjen parantamiseksi.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Rissanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Pajuselle hyvästä yhteistyöstä, ja haluaisinkin tässä heti tukea valtuutettu Pajusen tekemää pontta. Haluan myös kiittää apulaispormestari Pakarista. Tämä oli oikein hyvä tämä esitys, ja kysyisinkin, että onko tämä mahdollista saada sinne valtuutettujen työtilaan, kun tässä oli näitä hyviä lukuja ja muita, niin se auttaisi sitten jatkokeskustelua.

Kiitos.

26.2.2020

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos erinomaisesta aloitteesta ja myös vastauksesta siihen.

Keskusteltuani muutaman koulun keittiöhenkilöstön kanssa tästä aiheesta sieltä tuli toive, että me kannustaisimme kaikkia toimijoita myös poliittisesti siihen, että nämä laskelmat, joilla ostetaan ruokatarvikkeita ruokailua varten, laadittaisiin entistä huolellisemmin ja tarkemmin. Henkilöstön mielestä se on yksi hyvä tapa vähentää tätä ruokahävikkiä. Toinen asia, johon he kiinnittivät huomiota, oli se, että me emme lajittele ainakaan kaikissa kouluissa ja päiväkodissa näitä keittiön jätteitä. Puhun lähinnä pakkauksista ja valmistuksessa syntyvän jätteen käsittelystä. Biojättemäärät äskeisessä apulaispormestari Pakarisen upeassa esityksessä tulivatkin ilmi, mutta kaikki pahvien, muovien, metallin ja lasin käsittely on kuulemma hajanaista ympäri kaupunkia. Siksi olen itse tehnyt ponnin, jossa toivoisin, että:

Hyväksyessään aloitteen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet seurata ja tilastoida ruuan hävikkiä yhdenmukaisesti kaikissa...

Hetkinen, tämä on nyt väärä. Sori, väärä.

Hyväksyessään selvityksen valtuutettu Pajusen aloitteeseen kouluruuan tarjoamisesta nuorisotiloissa valtuusto edellyttää, että selvitetään, voidaanko kehottaa ruokailun toteuttajaa tarkentamaan tarvittavien ruokatarvikkeiden laskelmia sekä tehostamaan ruokatarvikkeiden pakkausten sekä valmistuksessa syntyvän jätteen lajittelevaa käsittelyä. Jätteiden lajittelulla päivähoidon ja koulujen keittiössä on myös kasvatuksellinen ja esimerkillinen merkitys lasten asenteisiin ja käyttäytymiseen.

Kiitos.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensisijainen huoleni on se, lainkaan vähättelemättä tätä jäteruokaa tai tätä kierrätystä, että koululaiset syövät tarjotun ruuan. Toisin kuin muissa maissa meillä ei osteta sitä ruokaa, vaan se täydellinen ateria on maksuton ja kuuluu itse asiassa opetuksen lakeihin. Haluaisin, että lapset syövät sen. Sitten meillä on 6 viikon lista, joka tarkoittaa, että

26.2.2020

samat ruuat toistuvat 6 viikon välein. Tiedetään jo aika hyvin, mitkä ovat suosikkiruokia. Kalapuikot ja makaronilaatikko ja eräät muut pastaruuat. Niitä menee aina enemmän, ja sitten menee joitakin vähemmän. Minusta tässä on sillä lailla aika hassu ajatus, että pitäisi erityisesti kiinnittää huomiota siihen, miten jäljelle jäänyt tähderuoka siirretään nuorisotalohin.

Meillä on olemassa hyvin erilaisia kouluja. Lauttasaassa toisessa koulussa tulee 270 oppilasta, Hedengrenin sivukoulu, ruoka tulee kuumana valmiina, eikä sitä voi sen kuljetuksen ja tarjollapidon jälkeen tarjota enää mihinkään. Omavalvonnan rajat tulevat vastaan. Tässä uudessa Vattuniemen koulussa on keittiö, joka kuumentaa ruuan sitä mukaa kun ruokaa tarvitaan, ja jos on kuumentamatonta ruokaa, se tarjotaan joko seuraavana päivänä, mutta saamani tiedon mukaan aikarajojen mukaan se voidaan pakastaa seuraavaan kertaan, kun kyseistä ruokaa tulee. Tämä otetaan huomioon tilauksissa. Meillä on vankka ammattitaito kussakin keittiössä, pitkä karriääri niillä ruokahuollon ammattilaisilla.

Sitten tähän ympäristöön. Meillä on Vihreä lippu -kouluja, joissa oppilaat osittain hoitavat biojätteen kierrätystä, ja meillä on ympäristösertifikaatin saaneita kouluja, joissa on valtavasti tehty työtä siihen, että kaiken kaikkiaan jätettä, on se sitten paperia, pakkauksia tai ruokaa, tulisi mahdollisimman vähän. Nämä koulut voivat sitten kysyä Liisa Pohjalaiselta. Toivon, ettemme me nyt ylidramatisoi asiaa ja puhu, että tässä on joku ilmastoteko. Minusta meidän suurin huolemme täytyy olla se, että koululaiset syövät tarjotun ruuan.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

On tosi mukava kuulla tästä, että on taas tartuttu tähän asiaan ja lähdetty pohtimaan, mitä tälle hävikkiruualle voitaisiin tehdä. Se varmasti on hyvin, hyvin tärkeä tavoite, että sitä ei tulisi ollenkaan, mutta se ei ehkä ole kuitenkaan realistinen. Minusta se on myös meidän kokoisemmamme kaupungissamme aika iso asia, miten se yli jäävä ruoka sitten myös käsitellään. Olin itse tekemässä aloitetta silloin siitä vuonna 2015 tehdystä kokeilusta, ja siinä loppujen lopuksi sitten ei jatkettu sitä ruokajakelua. Siinä yhteydessä tuli kyselyä ja selviteltyä asiaa, ja itselleni jäi sellainen kuva, että jossain toisessa kaupungissa saattoi olla sillä lailla, että ne asiat, jotka meillä koettiin tosi hankaliksi ja mahdottomiksi toteuttaa, niin siellä ne kuitenkin onnistuivat.

26.2.2020

Sitä jäin itse miettimään, miksi näin oli. Varmasti meillä voi olla myös sellaisia uniikkeja ongelmia ja ajatuksia täällä, jotka eivät välttämättä päde sitten jossain toisella paikkakunnalla, mutta minä ainakin toivon, että nyt kun tehdään näitä uusia kokeiluja, niin sitten se lähtökohta olisi mahdollistava ja siihen pyrkivä, että tämä asia onnistuu ja sitä voidaan jatkaa. Että me emme sitten vain tee taas uutta kokeilua, ja sitten toteamme, että liian vaikeata ja liian hankalaa. Kyllä uskon, että jos muissakin kaupungeissa on pystytty siihen, että jotenkin tämä asia saadaan ratkeamaan, niin kyllä mekin varmasti siihen pystymme.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

On erinomaista pyrkiä vähentämään ruokahävikkiä. Vaikka omat perusteluni ovat ainakin osin erilaiset kuin aloitteen tekijöillä, niin tällä aloitteella on monia hyviä vaikutuksia. Se opettaa kunnioittamaan ruokaa, se opettaa yleensäkin kunnioittamaan sitä, mitä meillä on, se vastustaa kerskakulutusta ja siinä on myös sosiaalinen ulottuvuus. Kannatan molempia esitettyjä ponsia.

Valtuutettu Laura Rissanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Pyysin puheenvuoroa kannattaakseni valtuutettu Karhuvaaran pontta, mutta valtuutettu Ebeling ehti tehdä sen jo.

Kiitos.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisa valtuusto.

Ruokahävikin vähentäminen on tosiaan konkreettinen teko ilmaston puolesta, ja ateria on varmasti iso ilo nuorisotaloilla. Valtuutetut Urhon toive, että ruoka ensisijaisesti syötäisiin koulussa, on todella aiheellinen, ja totta kai ruokien täytyy olla koululaisille maistuvia. Ylijäämäruokaa tuskin kuitenkaan pystytään kokonaan välttämään, ja on mielestäni tosi tärkeää ja hienoa, että se saadaan hyödynnettyä. Onnistunut pilotointi johtaa toivottavasti siihen, että toimintaa saataisiin myös laajen-

26.2.2020

nettua. Ruokahävikin hyödyntäminen myös kannustaa nuoria varmasti samaan toimintamalliin kotona ja omassa arjessaan.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig